

Slovnik ku cvičebnici

jazyka německého,

ktorou sestavil

Edvard Ouředníček.

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA PEDAGOGICKÉ FAKULTY HRADEC KRÁLOVÉ		(číslo prepracované vydání.)
Sign. 11	81346	
Sign. 12	202021	

V BRNĚ.

1896.

Tiskem a nákladem c. a k. dvorního knihkupoectví

Karla Winikera.

das to
ist jest
der Vater otec

1.

die Mutter matka
das Kind dítě
wer? kdo?

der (ein) Mann muž
die (etue) Frau žena; paní
das (ein) Mädchen dívče
der Großvater děd

2.

die Großmutter babička
der Knabe hoch
was? co? čím?

wie? jaký?
fleißig pilný
auch také, též
arbeitsam pracovitý
jung mladý

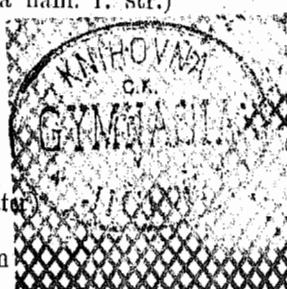
3.

der Hund pes
das Thier zvíře
es ono (osobná nám. r. str.)
es ist jest
weiß bílý

nicht ne; er ist nicht (on) není
er on (osobná nám. r. m.)
alt starý
stark silný
sie ona (osobní nám. r. ž.)
schwach slabý

4.

groß veliký
(der Großvater)
klein malý
das Haus dům
schwarz černý
grau šedý

der Baum strom
grün zelený
oder nebo, aneb
der Thurm věž
hoch vysoký
niedrig nízký

5.

das Dach střecha
roth červený
das Schaf ovce
du bist ty jsi
ich bin (já) jsem

6.

thun činiti, dělati
 (sie thun dělají; er thut dělá)
 die Thiere zvířata
 (das Thier)
 der Hahn kohout
 krähen kokrhati
 der Storch čáp
 klappern klapati

blöken bečeti
 das Pferd kůň
 wiehern řehtati
 der Vogel pták
 fliegen létati
 die Ente kachna
 schwimmen plovati

7.

der Wanderer pocestný
 er geht (on) jde
 gehen jítí
 er steht (on) stojí
 stehen státi

springen skákatí
 und a
 bellen štěkati
 die Magd služka
 kochen vařiti

8.

eggen vláčeti
 das Feld pole
 knien klečeti
 flütttern krmiti

das Essen jídlo
 die Schwalbe vlaštovka
 bauen stavěti
 das Nest hnízdo

9.

die Kinder děti
 (das Kind dítě)
 spielen hráti si
 tanzen tančiti
 sie spielen (oni, ony, ona) hrají si
 wie? jak? jaký?
 nennen jmenovati
 du nennst (ty) jmenuješ

ich nenne (já) jmenuji
 ihr nennt (vy) jmenujete
 wir nennen (my) jmenujeme
 arbeiten pracovati
 nein ne
 wir sind jsme
 ihr seid (vy) jste
 sie sind jsou

10.

was für ein? jaký?
 die Form tvar
 er, sie, es hat (on, ona, ono) má
 eckig hranatý, rohatý
 spitzig špičatý
 das Rad kolo

rund okrouhlý
 welche která (kterou), jaká
 (jakou)
 die Gestalt postava, tvar
 schlanke štíhlý

11.

wen? koho?
du siehst vidíš
sehen viděti
der Sperling vrabec
noch ještě

der Spatz vrabec
kennen znáti
der Graf hrabě
der Fürst kníže
der Herr pán

12.

lieben milovati
fragen tázati se
mich mne, mě
die Schwester sestra
der Bruder bratr
alle Menschen všichni lidé,
všechny lidi
ja ano, vždyť
jo tak
sehr velmi

drum = darum proto
immer vždy
mehr více
ich kann mohu
doch ale, přece
ihu ho, jeho
verstehen rozuměti; ič verstehe
ihu rozumím mu
Gott Bůh
im Himmel na nebesích

13.

a)

das Räthsel hádanka
draußen venku
kalt chladný, studený
aber ale

warm teplý
der Wald les
der Ofen kamna

b)

erst nejdříve
wie jako
der Schnee sníh
dann potom
der See jetel

das Blut krev
schmecken chutnatí
gut dobrě
die Kirsche třešňě

14.

a)

kaufen kupovati; Sie kaufen
(Vy) kupujete
hier zde
der Zucker cukr
der Kaffee káva
thener dráhy
billig laciny

bringen přinésti; bringen Sie!
přineste!
mir mně, mi
das Wasser voda
meiu Herr! pane!
gleich ihned

b)

bitten prositi
 geben dáti; gib! dej!
 geben Sie! dejte!
 das Stück kus
 das Brot chléb; ein Stück
 Brot kousek chleba

gerne rád
 der Wirt hostinský
 das Glas sklenice
 das Bier pivo
 dienen sloužiti; zu dienen
 k službám

15.

zeigen ukázati; zeige ukaž;
 zeigen Sie! (Vy) ukažte!
 der Kirschbaum třešňový strom
 (die Kirsche)
 der Weidenbaum vrba

die Mühle mlýn
 das Schloß zámek
 die Henne slepice
 die Wiese louka

16.

das Buch kniha
 öffnen otevříti; öffnen Sie!
 otevřete (Vy)!
 schließen zavřítí
 zavříset! zavřete (vy)!
 lesen čísti; lies! čti!

die Übung cvičení
 der Satz věta
 einmal jednou
 conjugieren časovati; conjugeret!
 časujte (vy)!
 das Zeitwort sloveso

17.

übersetzen překládati
 zählen počítati
 von od
 bis až do
 eins jedna
 zwei dvě
 drei tři
 vier čtyři
 fünf pět
 sechs šest
 sieben sedm
 acht osm
 neun devět
 zehn deset
 schreiben psáti

reden mluviti
 deutsch po německu
 deutlich zřetelně
 sprechen mluviti; sprich! mluv!
 (das Gespräch)
 laut hlasitě
 ein, eine, ein jeden, jedna, jedno
 u. s. w. = und so weiter
 a tak dále
 sei! bud!
 aufmerksam pozorný
 seid! budte!
 seien Sie! budte!
 seien wir! budme!
 schreiben wir! pišme!

18.

kein žádný; das ist kein Hahn
 to není kohout
 die Gans husa
 der Sommer léto
 der Hut klobouk
 der Kopf hlava

das Bein noha
 die Zehe prst (u nohy)
 der Schwamm houba
 der Bach pótok
 die Kaffeemühle mlýnek na kávu

19.

sagen praviti
 mein, meine, mein můj
 dein, deine, dein tvůj
 sein, seine, sein jeho
 ihr, ihre, ihr její ; jejich
 der Müller mlynář (die Mühle)

unser, unsere, unser náš
 euer, euere, euer váš
 wessen? čí?
 welcher, welche, welches?
 který, á, é?

20.

wie? jak?
 heißen slouti, jmenovati se
 beide oba
 einer jeden
 der, die, das andere druhý,
 druhá, druhé

wie alt sind Sie? kolik je
 Vám let?
 haben (ich habe, du hast, er hat,
 wir haben, ihr habet, sie haben)
 miti
 wo? kde?
 wohnen bydleti
 Prag Praha
 zu Hause doma
 böhmisch po česku

21.

dort tam
 der Wein víno
 frisch čerstvý
 die Butter máslo

schmackhaft chutný
 (schmecken)
 gesund zdravý
 das Getränk nápoj

22.

das Weib žena
 die Rüben řepy
 der Speck slanina

einer muss jeden musí
 jest nyní
 weg pryč

23.

die Glocke zvon
die Glocke schlägt zvon bije
schon již
Kling cink
Lang klink

die Stunde hodina
lang dlouhý
slichen prehati
schuell rychle
der Gesell tovaryš, druh

24.

dieser, diese, dieses tento
jener, jene, jenes onen
die Müllerstochter mlynářova
deera
(der Müller, die Mühle)
die Tochter deera

der Star špaček
wie viel? kolik?
eingespannt zapřažen
wie viel Pferde sind eingespannt?
kolik koňů jest zapřaženo?
braun hnědý

25.

machēn dělati
singēn zpívati
lieb milý
(lieben)
schön krásny
der Freund přítel

die Tante teta
berühmt slavný
beten modliti se
fromm pobožný
der Schülér žák

26.

alles vše
treiben činiti
ihm mu, jemu
nur jen
der Lehrer učitel
heißen rozkázati; slouti

fröhlich veselý
das Herz srdee
der Geist duch
aus einem Knaben z hocha
fest pevný

27.

die Kirche kostel
oben nahore
golden zlatý
das Kreuz kříž
die Uhr hodiny
in der Kirche v kostele
dennoch přece
du willst chceš

sein byti
segnen žehnati
mit jedem Morgenrot každičké
ráno
ewig včěnč
im Leben und im Tod za živa
i po smrti

28.

die Nadel jehla
die Schere nůžky
werden stávati se

die Näherin, pl. Näherinnen
švadlena

29.

da tu, zde
die Farbe barva
der Garten zahrada
vierzehn čtrnáct

der Mensch člověk
dreizehn třináct
das Huhn kuře

30.

der Vater, s, Väter otec
der Stamm, es, Stämme kmen
der Baum, es, Bäume strom
dick tlustý
dünne tenký
der Theil, es, e část
die Wurzel, pl. n kořen
die Linde, pl. n lípa
der Ast, es, Äste větev
der Zweig, es, e haluz
die Blüte, pl. n květ
das Blatt, es, Blätter list

stecken vězeti
in der Erde v zemi
der Baum, es, Bäume plot
der Garten, s, Gärten zahrada
aus Holz ze dřeva
die Tochter, pl. Töchter dcera
das Mädchen, s, Mädchen děvče

das Eigenthum, s (obyč. bez pl.)
majetek
die Burg, pl. en hrad

31.

das Dach, es, Dächer střecha
das Schloß, fses, Schlösser
zámek
das Haus, ses, Häuser dům

unweit nedaleko
der Bienenstock, es, -stöcke úl
(die Biene včela)

32.

die Farbe, pl. n barva
die Mühle, pl. n mlýn
das Glied, es, Glieder úd
die Familie, pl. -n (čti: familie)
rodina

die Trümmer (mn. č. podst.
jména das Trümmer) (sing.
se zřídka užívá) trosky
die Wiese, pl. n louka
das Gefieder (bez pl.) peří
bunt pestrý

33.

a)

an (předl. s dat. na otázku
kde?) u, při
der Bach, es, Bach potok
neben (předl. s dat. na otázku
kde?) vedle, podle
der Strauch, es, Sträucher keř
der Steg, es, e stezka

über (předl. s dat. na otázku
kde?) nad
fließen téci
 klar jasný, čistý
das Wasser, s, Wässer voda
unter (předl. s dat. na otázku
kde?) pod

b)

in (předl. s dat. na otázku
kde?) v
im = in dem
liegen ležetí
auf (předl. s dat. na otázku
kde?) na

der Berg, es, e hora
der Weg, es, e cesta
hinter (předl. s dat. na otázku
kde?) za
der Knabe, u, u hoch

c)

nehmen (ich nehme, du nimmst, er
nimmt, wir nehmen, ihr nehmet,
sie nehmen; nimm!) bráti
die Ranpe, pl. u housenka
von (předl. s dat.) se, od
der Star, es, e špaček
sízen seděti

halten (ich halte, du hältst, er
hält, wir halten, ihr haltet,
sie halten) držeti
der Schöß, es, Schöße klín
vor (předl. s dat. na otázku
kde?) před
der Herd, es, e krb

34.

das Bild, es, er obraz
links na levo
das Feld, es, er pole
der Wald, es, Wälder les

bei (předl. s dat.) u, při
das Nest, es, er hnizdo
der Storch, es, Störche čáp
der Thurm, es, Thürme věž

35.

das Schwabennest vlaštovčí
hnizdo
(die Schwalbe, das Nest)
der Balken, s, Balken trám
womit? čím?
mit (předl. s dat.) s
der Spaten, s, Spaten rýč
mit dem Spaten rýčem

wem? komu?
gehören náležeti, patřiti; die
Mühle gehört dem Vater
mlýn jest otcu
das Pferd, es, e kůň
das Lämmchen, s, Lämchen
jehnátko
der Hügel, s, Hügel pahorek

36.

das Rad, es, Räder kolo
 das Mühlrad kolo mlýnské
 zwischen (předl. s dat.) na otázku
 (kde?) mezi
 die Hand, pl. Hände ruka

das Butterbrot chléb s máslem
 (die Butter, das Brot)
 zu (předl. s dat.) k, ke, ku
 die Küche, pl. u kuchyně
 (kochen)

37.

a)

der Nutzen, s, Nutzen užitek
 das Hausthier, es, e domácí zvíře
 (das Haus, das Thier)
 einige někteří, ré, rá

leben žít
 solcher, e, es takový
 worin? v čem?
 bestehen záležeti

b)

essen (ich esse, du issest, er isst,
 wir essen; iss!) jísti
 (das Essen)
 das Fleisch, es (bez pl.) maso
 das Huhn, es, Hühner kuře
 die Gans, pl. Gäuse husa
 trinken piti
 die Milch (bez pl.) mléko

die Kuh, pl. Kühe kráva
 aus (předl. s dat.) z
 der Käse, s, Käse sýr
 die Wolle, pl. u vlna
 man macht děláme, dělají,
 dělá se
 das Tuch, es, Tuche sukno

c)

die Feder pero; pl. Federn perí
 das Kissen, s, Kissen peřina
 bewachen stříci; ich bewache das
 Haus střehu domu
 legen klásti
 (liegen)

das Ei, es, Eier vejce; Eier
 legen vejce snášeti
 verkünden zvěstovati
 uns nám
 der Morgen, s, Morgen jitro
 ziehen tahnouti
 der Wagen, s, Wagen vůz

38.

a)

sich wehren brániti se
 das Thier, es, e zvíře
 schlagen (ich schlage, du schlägst,
 er schlägt, wir schlagen atd.)
 bítí, tlouci

der Hinterfuß, es, -füße zadní noha
 (Hinter, der Fuß noha)
 beißen kousati
 der Zahn, es, Zähne Zub
 der Schnabel, s, Schnabel zobák

b)

die Biene, pl. u včela

stechen (ich steche, du stichst, er
sticht, wir stechen atd.; stich!)
píchatíder Stachel, s, u žahadlo
(stechen)der Flügel, s, Flügel křídlo
(fliegen)
überhaupt všebeč

39.

a)

mehrere Häuser několik domů
rechts v pravo
das Fenster, s, Fenster okno
die Scheibe, pl. u tabule
do oknader eine — der andere
jeden — druhý
offen otevřen
geschlossen zavřen
(schließen)

b)

der Vorhang, es, -hänge
záslona
der Blumentopf, es, -töpf
květináč
(die Blume, pl. u květina;
der Topf hrnec)
das Fensterbrett, es, er okenní
prkénko, podpažnice
(das Fenster; das Brett, es,
er prkno)der Ziegel, s, Ziegel cihla
gebaut vystavěn
(bauen)
die Schindel, pl. u šindel
gedeckt pokryt
die Spitze, pl. u vrchol
der Schornstein, es, e komín

40.

am = an dem
hüpfen poskakovati
um (předl. s akk.) kolem
das Beet, es, e záhon
rufen volatiich fluge, so laut es nur geht
zpívám hlasitě, pokud je
možno
Heinrich, s Jindřich
das Gedicht, es, e básneň

41.

der Boden, s, Böden půda
fruchtbar úrodný
darin v ném, ní
der Gemüsegarten zelnice
(das Gemüse zelenina, der
Garten)
wachsen (ich wachse, du wächst,
er wächst, wir wachsen) růstidie Erbse, pl. u hráč
der Salat, es, e salát
die Gurke, pl. u okurka
die Zwiebel, pl. u cibule
die Pflanze, pl. u bylina
die Gemüsepflanze zelina

42.

a)

das Buch, es, Bücher kniha
 das Übungsbuch cvičebnice
 (die Übung)
 biegsam ohebný
 jeder, e, es každý
 die Seite, pl. n strana

der, die, das erste první
 der, die, das lezte poslední
 der Deckel, s, Deckel deska
 viele Blätter mnoho listů
 der Rücken, s, Rücken záda; hřbet

b)

der Buchstabe, n, n písmeno
 (das Buch)
 erzählen vypravovati
 die Geschichte, pl. n příběh
 drucken tisknouti
 der Buchdrucker, s, -drucker
 knihtiskar
 binden vázati

der Buchbinder, s, -binder knihař
 der Buchhändler, s, -händler
 knihkupec
 verkaufen prodávati
 mancher, e, es mnohý
 blättern listy obraceti
 (das Blatt)

43.

a)

der Körper, s, Körper tělo
 der Leib, es, Leiber tělo
 der Kopf, es, Képf = das
 Haupt, es, Héupter hlava
 der Rumpf, es, Rümpfe trup
 ferner pak, dále

der Arm, es, e rámě, paže
 das Bein, es, e noha; kost
 anders jinak
 woraus? z čeho?
 bestehen sestávati

b)

das Haar, es, e vlas
 bewachsen porostlý
 (wachsen)
 verschieden rozličný
 die Stirn, pl. en čelo
 das Auge, es, n oko

das Ohr, es, en ucho
 die Schläfe, pl. n skráně; spánky
 die Nase, pl. n nos
 die Wange, pl. n líce
 der Mund, es, e ústa
 das Kinn, s, e brada

c)

der, die, das rechte pravý
 der, die, das linke levý
 sich befinden býti
 der Apfel, s, Äpfel jablko
 blau modrý
 scharf bystrý, ostrý

kurzsichtig krátkozraký
 (kurz krátký; sehen)
 weitsehig dalekozraký
 blind slepý
 beweglich pohyblivý
 zart útlý, něžný
 empfindlich citelný

d)

aufzen vně	sprechet, sie sprechen ; (sprich !)
die Lippe, pl. u ret	mluviti
die Zunge, pl. u jazyk	der, die das vordere přední
der Gaumen, s, Gauken	das Angesicht, es, er tvář, obličej
podlebi, patro	(sehen)
kauen žvýkati	der, die, das hintere zadní
sprechen (ich spreche, du sprichst,	der Schädel, s, Schädel lebka
er spricht, wir sprechen, ihr	wozu ? k čemu ?

e)

der Hals, es, Hälse krk	das Schulterblatt lopatka
das Genick, s, e vaz	der Oberarm záloktí
die Brust, pl. Brüste prsa, hrud'	(oben)
der Bauch, es, Bäuche břicho	der Vorderarm předloktí
die Schulter, pl. u rámě, plece	der Ellenbogen, s, -bogen loket

f)

die Handfläche, pl. -flächen dlaň	der Mittelfinger prostřední
der Handrücken, s, -rücken	der Ringfinger prstenní
hrbet ruky	(der Ring prsten)
der Finger, s, Figner prst	der Kleine Finger malík
nämlich totiz	das Glied, es, Glieder úd, člen
der Daumen, s, Daumen palec	je drei po třech
der Zeigefinger, s, -finger	
ukazováček (zeigen)	

g)

klatschen tleskati	reiben třfti
werfen (ich werfe, du wirfst, er	falten spinati
wirfst, wir werfen ; wirf !) házeti	erheben pozdvihovati

h)

der Oberschenkel, s, -schenkel	der Nagel, s, Nágel nehet
stehno	tragen (ich trage, du trägst, er
der Unterschenkel holeň	trägt, wir tragen) nésti
die Ferse, pl. u pata	laufen (du läufst, er läuft, wir
der, die, das untere spodní	läufen) běžeti
die Sohle, pl. u chodidlo	stampfen dupati
die Behe, pl. u prst (u nohy)	

44.

das Paar, es, e pář, dvé
beklagen želeti
gar velmi; zcela
vieleš mnoho
du sollst máš
hören slyšeti
wenig málo
darauf na to, k tomu
worauf? nač? k čemu?

eigen vlastní
ich mache es mir zu eigen
mám to na paměti
verschweigen zamlčeti
lernen učiti se
ermessen uznávati
zur = zu der
die Arbeit, pl. u práce
zum = zu dem

45.

a)

die Kleidung (bez pl.) oděv
neu nový
der Rock, es, Röcke kabát
der Ärmel, s, Ärmel rukáv
der Kragen, s, Kragen límec
der Rückentheil, es, e zadek
der Brusttheil předek
der Schoss, es, e šos

der Knopf, es, Knöpfe knoflík
das Knopfloch, es, -löcher dírka
na knoflíky
(das Loch díra)
inwendig uvnitř
gefüttert podšíty
(füttern)
die Tasche, pl. u kapsa

b)

lassen (ich lasse, du lässeft, er lässt,
wir lassen atd.) nechatí; ich
lässe mir einen Rock machen
dávám si ušití kabát
die Hose, pl. u kalhoty
die Weste, pl. u vesta
der Stiefel, s, Stiefel bota

der Dukel, s, Dukel strýc
beim = bei dem
der Hut, es, Hůtě klobouk
der Hutmacher, s, -macher
kloboučník
das Hemd, es, en košile

46.

a)

in (předl. s akk. na otázku
kam?) do
die Schule, pl. u škola
die Bank, pl. Bánky lavice
das Sitzbrett deska sedadlová
(sízen, das Brett)
das Pultbrett deska psací
das Fach, es, Fácher příhrádku
das Heft, es, e sešit

auf (předl. s akk. na otázku
kam?) na
der Bleistift, es, e tužka
das Papier, s, e papír
das Lineal, s, e pravítko
die Tinte inkoust
das Tintenfass, es, -fässer
kalamar
(das Fäss sud)

b)

der Tisch, es, e stůl
 der Sessel, s, Šeſtel židle
 für (předl. s akk.) pro
 um — herum (předl. s akk.)
 kolem
 die Wand, pl. Wände stěna
 die Decke, pl. u strop

der Fußboden, s, -böden podlaha
 (der Fuß, der Boden)
 die Tafel, pl. u tabule
 die Kreide, pl. u krída
 die Wandtafel nástenná tabule
 (die Wand; die Tafel)
 der Schwamm, es, Schwämme
 houba

c)

dringen vnikati
 durch (předl. s akk.) skrze;
 durch das Fenster oknem
 das Sonnenlicht sluneční světlo
 (die Sonne slunce; das Licht,
 es, er světlo)
 die Thür, pl. n dvéře
 der Haken, s, Haken hák
 befestigt upevněn
 (fest)

hängen vešeti;
 die Mütze, pl. n čepice
 hangen (ich hänge, du hängst,
 er hängt, wir hängen) viseti
 der Kasten, s, Kästen skříň
 der Platz, es, Plätze místo
 die Ecke, pl. n kout
 (eklig)

47.

a)

der Bruder, s, Brüder bratr
 kurz slovem
 die Eltern rodiče
 (alt)
 das Oberhaupt, es, -häupter
 hlava
 (oben; das Haupt hlava)
 sorgen starati se; der Vater sorgt
 für seinen Sohn otec stará se
 o svého syna

der Haushalt domácnost,
 hospodářství
 (das Hans; halten)
 nähen šití
 stricken pléstí
 spinnen přísti
 flicken látatí

b)

sie müssen musejí
 ehren etiti
 denn nebot
 erweisen prokazovati
 ihnen jim

viel Gutes mnoho dobrého
 oft často
 die Großeltern děd a babička
 der Enkel, s, Enkel vnuk
 gar sehr pres příliš

c)

der Urvater praděd
die Urvmutter prababička
der Knecht, es, e čeledín
der Neffe, n, n synovec
die Nichte, pl. n net
die Geschwister bratří a sestry
(die Schwester)
das Geschwisterkùd bratrance,
sestrenice

der Verwandte, u, Verwandten,
(ein Verwandter, en)
přibuzný
der Schwager, s, Schwäger švagr
die Schwägerin, pl. innen
švagrová
die Schwiegereltern tehán
a tchýné

48.

der Scherz, es, e žert
der Ernst vážnost, opravdovost
der Gulden zlatý
nun nyní, tedy
die Schuh, pl. en dluh
der Schneider, s, Schneider
krejčí
das Kleid, es, Kleider šat, oděv
(die Kleidung)
der Schuster, s, Schuster obuvník
der Schuh, es, Schuhe střevíc
der Bäcker, s, Bäcker pekař
die Woche, pl. u veka

die Ruhé pokoj, klid
die Sorge, pl. u starost
dazu k tomu
wožu? k čemu?
dein Lebtag po celý svůj život
borgen dlužiti si
die ty
bleiben zůstat
schuldig dlužen (die Schuld)
die Zeit, pl. en čas
zu aller Zeit po všechnen čas
die Ewigkeit věčnost

49.

österreichisch-ungarisch rakousko-
uherský

die Monarchie, pl. Monarchien
monárštví

a)

das Erzherzogthum, s, -thümer
arcivévodství
Österreich, s (stř. r.) Rakousko
die Enns Enže
Niederösterreich (stř. r.) Dolní
Rakousy
die Hauptstadt hlavní město
Wien, s (stř. r.) Vídeň
ob (předl. s dat. = über) nad
Oberösterreich Horní Rakousy
Vinz (stř. r.) Linec

das Herzogthum vévodství
Salzburg, s (stř. r.) Solno-
hradsko, Solnohrad
Steiermark, s (stř. r.) Štýrsko
Graz (stř. r.) Štýrský Hradec
Kärnten, s (stř. r.) Korutany
Klagenfurt (stř. r.) Celovec
Krain, s (stř. r.) Krajina
Laibach, s (stř. r.) Lublaň

b)

gesfürstet okněžněný
 (der Fürst)
 die Grafschaft, pl. Grafschaften
 hrabství
 (der Graf)
 Görz (stř. r.) Gorice
 Gradiska, s (stř. r.) Gradiska
 Istrien, s (stř. r.) Istrie
 Triest (stř. r.) Terst
 zusammen pospolu, dohromady
 genannt jmenován
 (nenuen)
 das Küstenland Přímoří

Tirol, s (stř. r.) Tyrolsko
 Vorarlberg, s (stř. r.) Vorarlberk
 Innsbruck, s (stř. r.) Jinomostí
 das Königreich, es, -reiche
 království
 Böhmen, s (stř. r.) Čechy
 Prag, s (stř. r.) Praha
 die Markgrafschaft markrabství
 Mähren, s (stř. r.) Morava
 Brünn, s (stř. r.) Brno
 Schlesien, s (stř. r.) Slezsko
 Troppau, s (stř. r.) Opava

c)

Galzien, s (stř. r.) Halič
 Lemberg, s (stř. r.) Lvov
 die Bukowina Bukovina
 Czernowitz (stř. r.) Černovice
 Dalmatien, s (stř. r.) Dalmacie
 Zara (stř. r.) Zader
 das Land, es, Länder země
 die Krone, pl. u koruna
 u. zw. = und zwar a to
 (zwar sice)

Ungarn, s (stř. r.) Uhry
 das Großfürstenthum, s, -thümer
 velkoknížetství
 Siebenbürgen, s (stř. r.) Sedmihradsko
 Buda-Pest (stř. r.) Budín
 a Pešt
 Croatia, s (stř. r.) Charvatsko
 Slavonten, s (stř. r.) Slavonsko
 Agram, s (stř. r.) Záhřeb

d)

neunzehn devatenáct
 die Million, pl. Milionen
 milion
 der Slave, u Slovan
 der Böhme, u Čech
 der Slovake, u Slovák
 der Pole, u Polák
 der Slovence, u Slovinc
 der Serbe, u Srb
 der Croate, u Charvát
 der Bulgare, u Bulhar
 das Banat, s Banát

der Deutsche, n Němec
 der Romane, n Roman
 der Grieche, n Řek
 der Albaneje, u Albanec
 der Armenier, s Armen
 der Zigeuner, s cikán
 fast skoro, téměř
 der Israelit, en Israelita
 der Maghare, u Madar
 die Majestät Veličenstvo
 der Kaiser císař
 der Herrscher vladár, panovník

50.

sich stessen stavěti se

pflanzen sázeti

sezen posaditi; klásti, dátí; sich
sezen sednouti si

schweben vznášeti se

51.

der Stiel topúrko

eisern železny

der Griff držadlo, ucho

sie hält einen Topf am Griffe

drží hrnec za ucho

rühren hýbatí, míchatí

der Inhalt (bez pl.) obsah

der Löffel lžice

die Egge brány

(eggen)

gleich hněd; stejně

angezogen oblečen

der Rock, es, Röcke kabát, sukně

der Strumpf, es, Strümpfe

punčocha

52.

das Geländer zábradlí

versehen opatření

nahe blízký

ausgeschnitten vystřížený

röthlich červenavý

(roth)

die Schürze zástěra

das Tuch, es, Tücher šátek

das Band, es, Bänder stuha

(binden)

der Blumenstrauß, es, -strauße

kytice

(die Blume; der Strauß

kytice)

ins == in das

53.

die Störchin, pl. innen čápice

nützlich prospěšný

(der Nutzen)

finden nalezáti

leicht snadný, lehký

die Nahrung potrava

der Sumpf, es, Sümpfe bahno

gewöhnlidh obyčejně

der Žerbst podzim

ziehen stehovati se; tahnouti

der Frühling jaro

kommen přicházeti

wieder opět, zase

54.

a)

unbehaart bez srsti

(das Haar)

feucht vlhký

zugespitzt příšpičatělý

(spitzig)

die Schnauze tlama

klug chytrý

treu věrný

länglich podlouhlý

(lang)

aufrechtstehend kolmo stojící

(stehen)

herabhängend svislý

(hängen)

b)

stumpf tupý
 die Kralle dráp
 gefleckt strakatý
 das Säugehör ssavec
 atmen dýchatí
 die Lunge plíce

bekommen dostati
 lebendig živý
 (leben)
 das Junge, n mládě
 säugen živiti mlékem

c)

leisten konati
 der Dienst služba
 (dienen)
 hüten hlídati, stříci
 die Herde stádo
 begleiten doprovázeti

die Jagd, en honba, lov
 treiben hnáti; činiti
 der Fleischer řezník
 (das Fleisch)
 das Schlachtvieh jatečný
 dobytek

55.

a)

stolz pyšný, hrdý
 kurz krátky
 bedeckt pokryt
 (die Decke)
 das Nasenloch nozdra
 (die Nase, das Loch)

die Mähne hríva
 walzenrund válcovitý
 langhaarig ožíněný
 (lang; das Haar)
 der Schwanz ocas
 verschuechen zaplašovati

b)

der Schimmel brúna
 der Rappe, n vranič
 gelbroth žlutočervený
 (gelb žlutý; roth)
 der Fuchs, es, Füchse ryzka
 der Schech, en straka, strakatý
 kůň
 das Fohlen hřsbě

das Gehör (bez pl.) sluch
 (hören)
 die Dunkelheit temnota, tma
 die Stimme hlas
 das Wichern řehot
 (wiehern)
 die Fliege moucha
 (fliegen)

56.

a)

der Zugvogel stěhovavý pták
 (ziehen; der Vogel)
 die Schar, en hejno
 nach (předl. s dat.) do, na; die
 der Süden jih

der Winter zima
 schwarzblau černomodrý
 (schwarz; blau)
 schmal úzký
 der Schwanz, es, Schwänze ocas

b)

das Stroh, s (bez pl.) sláma
 das Heu, s (bez pl.) seno
 der Stall, es, Ställe stáj
 sie fliegt herum poletuje
 ganz celý
 der Tag den
 die Lust, Lüfte vzduch
 selten zřídka

die Erde země
 sich nähren živiti se
 (die Nahrung)
 ich nähere mich von Fliegen
 žívím se muchami
 die Mücke komár
 der Käfer brouk

57.

a)

gerade rovný
 umschließen obkličovati
 (schließen)
 glatt hladký
 braungrau hnědošedivý
 (braun; grau)

hie und da tu i tam
 rissig rozpuklý, rozsedlý
 bilden tvoriť
 štěmůčken zdobiti

b)

die Frucht, Früchte ovoce
 (fruchtbar)
 der Geschmack (bez pl.) chut
 (schmecken)
 hart tvrdý

die Hülle obal
 rundlich naokrouhly
 (rund)
 der Kern jádro
 bitter hořký, trpký

58.

ans = an das
 das Vaterland vlast
 (der Vater; das Land)
 schließ dich an přilni

die Kraft, Kräfte síla, moc
 freund cizí
 die Welt svět
 allein samoten

59.

thu čin
 nichts nie
 böse špatný, zlý
 du weißt viš

šhauen patřiti, hleděti
 vom = von dem
 der Himmel nebe
 die Nacht, Nächte noc

60.

der Fall, es, Falle pád
 die Sprache řeč
 (sprechen)

die Frage otázka
 (fragen)
 einander sobě (vespolek)

die Einzahl jednotné číslo
der Consonant, en souhláska
enden končiti se
die Mehrzahl množné číslo
minterscheiden lišiti, rozeznávati

der Artikel člen
mánských mužský
(der Mann)
das Geschlecht, es, er rod
síhslík střední

61.

Karl Karel
besuchen navštěvovati; ich besuche
die Schule chodímu do školy
manchmal někdy
schwer těžký; nesnadný

helter jasný; veselý
hente dnes
verdienet vydelávati
ich habe keine Zeit nemám kdy

b)

erblíčení spatřiti
summen bzučeti
der Honig med
sammeln sbíratí

gehörchen poslouchati
nicht mehr již ne
eilen spěchatí
freudig radostně

62.

a)

rechnen počítati
zeichnen kresliti
turnen tělocvičiti
faul líný

er mag chce, může; mögen
chtiti, moci
schwäzen šeptati
ich soll arbeiten mám pracovati
sollten povinen býti, mítí

b)

brav hodný
er darf smí;dürfen směti
das Lernen učení
nicht elunat ani

auffordern vyzývati
die Gewalt moc, násili
zwingen nutiti
erfernien naučiti se

63.

a)

Hänschen = Hänslein Honzíček
er nimmt hervor vytáhne
der Stock, es, Stöcke hül

drohen hroziti
das Rohr, es, e rákoska

b)

das Zimmer pokoj, světnice

64.

a)

eintreten (ich trete ein, du trittst ein, er tritt ein, wir treten ein; tritt ein!) vstoupiti	mitbeten modliti se (s ním, s ní atd.)
die Classe třída	(beten)
auffstehen vstáti	sich niedersetzen sednouti si
(stehen)	(setzen)
der Unterricht vyučování	der Unterricht vyučování
beginnen začíti, začít se	beginnen začíti, začít se

b)

abfragen vyslychatí (fragen)	zuschlagen zavřítí
die Vocabel význam	auffragen odříkati
auffüllen otevřítí	zuhören poslouchati
das Lesestück článek	aufmerken býtí pozoren
(lesen, das Stück, es, e)	

c)

später později	das Wort, es, Wörter slovo
aufrufen vyvolati (rufen)	das Hauptwort podstatné jméno (das Haupt; das Wort)
auffüllen napsati	das Zeitwort sloveso (die Zeit)
der übrige ostatní	das Eigenschaftswort přídavné
abschreiben opsati	jméno
anstreichen podtrhnouti	das Fürwort náměstka
zuerst nejprve, nejdříve	

d)

herausschreiben vypsatí	abheissen odděliti
einfüllig jednoslabičný (ein; die Silbe slabika)	(der Theil)
mehrfüllig víceslabičný	auffüllen napsati
langsam pomalu	bestimmt určitý

e)

angeben udati	ausdrücken vyjádřiti
(geben)	die Person, pl. en osoba
die Zahl číslo	der Fehler chyba
(zählcn)	ausbessern opravovati
weiblich ženský	auslöschcn smazati
(das Weib)	

65.

a)

seit (předl. s dat.) od
ohne (předl. s akk.) bez
das Winterkleid zimní oděv
(der Winter; das Kleid)
anziehen obléci
(zíchen)
das Frühlingskleid jarní oděv
(der Frühling; das Kleid)

trotzdem přes to přese vše
frieren mrznouti; es friert mich
zebe mne
die Wärme teplo
(warm)
zunehmen přibývati; der Tag
nimmt zu dne přibývá

b)

die Natur příroda
aufleben ožiti, k životu se
probuditi
das Gras, ses, Gräser tráva
herwachsen vyrůstati, klíčiti
die Knospe pupenec

aufschließen rovýrati
zurückkommen vraceti se
lustig veselý
das Lied, Lieder písť
sich aufhalten zdržovati se
(halten)

c)

holen jít, letěti pro něco
süß sladký
der Saft, Säfte šťáva
der Hirt, eu pastýř
die Weide pastva

der Bauer, u sedlák
anbauen vzdělávati
der Gärtner zahradník
(der Garten)
abschneiden odřezávati

66.

die Wohlthat, en dobrodiní
(thun)
nügen, prospívati
(der Nutzen, nützlich)
als než
die Biene fragte včela se tázala

antworten odpověděti; der Mensch
antwortete člověk odpověděl
nothwendig potřebný
angenehm příjemný
schenken darovati
fürchten báti se; ich fürchte die
Biene bojím se včely

67.

er saß seděl
(sitzen)
sie führte vedla
er erblickte spatřil
er sagte pravil
das Mütterchen matička

herkommen sem přijíti
rein čistý
scheinen svítiti, hráti
danken děkovatí
zu příliš
weit daleký

68.

fett tučný
sie hatte měla
täglich denně
(der Tag)
es war bylo
reichen podávati

zweimal dvakrát
das Futter píce, potrava
früher dříve
ich wurde stal jsem se; ich
wurde fett ztučněl jsem

69.

die Geschichtē dějiny
christlich křestanský
die Gemahlin, pl. innen chot
heilig svaty
der Sohn, es, Söhne syn
der Tod smrt

achtzehn osmnáct
das Jahr, es, e rok
der Herzog vévoda
eifrig horlivý
die Christin, pl. innen křesťanka
arm chudý; der Arme, n chudý

70.

sie saßen (sitzen) seděli
ich kam (kommen) přišel jsem
der Jäger myslivec
(die Jagd)
ich schoss (schießen) střelil jsem

darnach = nach ihnen po nich
er traf (treffen; du trifft, er
trifft; trifft!) poranil, zastihl
davon = von ihnen z nich
sie blieben (bleiben) zůstali

71.

Verne was uč se něčemu.

a)

Hans Honza
er holte mich vzal mě s sebou
lateinisch latinský
die Grammatik, en mluvnice
ich gieng (gehen) šel jsem

die Gasse ulice
stecken zastrčiti
ich lief (laufen) běžel jsem
ich sprang (springen) skákal jsem

b)

finster tmavý; es wurde finster
setmělo se
nach Hause domů
ich aß (essen) jedl jsem
das Nachtmahl, s, e večeře

das Bett, es, en lože
ich nahm (nehmen) vzal jsem
zu Bett do lože
die Conjugation, en časování

immer noch nicht pořád ještě ne
ich stand auf (auftreten) vstal
jsem
krumm křivý
hersagen odřískati
ich konnte (können) uměl jsem
nicht genügend nedostatečný

c)

(ganz ungenügend zcela
nedostatečný)
befriedigend dobrý
lobenswert chvalitebný
vorzüglich výborný
die Note známka

die Thräne slza
der Krug, es, Krüge džbán

72.

das Thränenkrüglein slzavý
džbán

a)

einzig jediný
(ein)
das Herz, eus, dat. sing. en,
pl. en srdeč
ich sandte nebo ich sendete (senden)
poslal jsem
die Krankheit nemoc
wüthen zuřiti

frank nemocen; ich wurde frank
onemocněl jsem
wachten bdati
weinen plakati
er starb (sterben; ich sterbe, du
starbst, er stirbt, wir sterben;
stirb!) zemřel

b)

ich trank (trinken) pil jsem
ich rief (rufen) volal jsem
die Thür gieng auf (aufgehen)
dvéře se otevřely
leise tiše
ich erschrock lekl jsem se

(erschrecken; du erschrickst, er
erschrekt; erschrick!)
sáček usmívati se
die Unschuld невинност
ich trug (tragen) nesl jsem
übervoll přeplněný

c)

ich sprach (sprechen) pravil jsem
stehe! viz!
überfließen (ich floss über) přetéci
das Grab, es, Gräber hrob
die Seligkeit blaženost
ich weine um das Kind pláči
o dítě
glücklich šťasten

der Engel anděl
damit (= mit dem) s tím
ich verschwand (verschwinden)
zmizel jsem
tödt mrtvý
(der Tod)
stören rušiti
der Friede, eus, u mír, pokoj

73.

die Lampe holub
das Bienečko včelka

ich fiel (fallen; ich falle, du fällst,
er fällt, wir fallen) spadl jsem

ich sah (sehen; ich sehe, du siehst,
 er sieht; sieht!) viděl jsem
 ich brach (brechen; ich breche, du
 brichst, er bricht; brich!)
 zломil jsem
 das Blättchen listek
 (das Blatt)
 die Taube loubí
 ich warf zu (zuwerfen) přihodil
 jsem
 ich schwamm (schwimmen) ploval
 jsem
 darnach za ním
 ich half (helfen; ich helfe, du hilfst,
 er hilft; hilf!) pomohl jsem
 spannen natáhnouti
 der Hahn, es, Hähne
 kohoutek
 pich! pich!
 ich stach (stechen) pichl jsem
 puff! puff!
 der Schuß, ſſes, Schüſſe ſtrela
 (ſchießen)
 daneben vedle
 die Taube ſlog davon (davon-
 fliegen; fliegen) holub odletěl
 das Leben život
 ich danke dir mein Leben děkuji
 ti za svůj život

74.

a)

der Vierte Čtvrtý
 fünfhundert pět set
 herrſchen panovati
 ich erhielt (erhalten) obdržel jsem
 das Reich, es, e říše

gebildet vzdělaný
 (bilden)
 besonders zvláště
 verdanKen děkovati
 (danken)

b)

ich hob (heben) zvedl jsem,
 povznesl jsem
 der Wohlstand blahobyt
 beförderu zvelebovati
 der Ackerbau orba
 der Handel obchod
 die Industrie průmysl
 unterstützen podporovati
 die Kunſt, Künſte umění
 die Wissenschaft věda
 ich gab (geben) dal jsem
 der Unterthan, s, en poddaný

weíse moudrý
 das Gesetz, es, e zákon
 Prager pražský
 (Prag)
 das Bisthum, s, -thümer
 biskupství
 das Erzbisthum arcibiskupství
 er erhob das Bisthum zum Erz-
 bishumne biskupství povýšil
 na arcibiskupství
 gründen založiti
 die Universität universita

c)

die Altstadt Staré Město
 (alt, die Stadt)
 die Kleinseite Malá Strana
 (klein; die Seite)
 ich verband (verbinden) spojil
 jsem

steinern kamenný
 die Brücke most
 die Moldau Vltava
 erbauen vystavěti
 (bauen)
 Karlstein Karlšuv Týn

einführen zavésti
der Weinbau vinařství
(der Wein; bauen)
Karlsbad Karlovy Vary
entdecken objeviti
die Quelle pramen

ich erwarb (erwerben; du erwirbst,
er erwirbt; erwirb!) získal
jsem
geliebt milovaný
(lieben)
das Verdienst, es, e. zásluha
(verdienen)

kleiner menší
am kleinsten nejmenší
länger delší
älter starší
der älteste nejstarší
jünger mladší
das jüngste nejmladší
größer větší
der größte největší
das Gebäude stavení
(banen)

höher vyšší
das Bauernhaus dům selský
(der Bauer; das Haus)
das Herrenhaus dům panský
(der Herr; das Haus)
der höchste nejvyšší
die meisten nejvíce
der kürzeste nejkratší
der schwächste nejslabší
der dicke nejtlustší
der stärkste nejsilnější

die Schwere tíže
schwerer těžší
leichter lehčí
das Eisen železo
die Sache věc

abwägen odvážiti
bekannt známý
(kennen)
der bekannteste nejznámější
das Gewicht, es, e váha

zaťít hašteřiti se, hádati se
miteinander vespolek.
der Vorzug, s, -žuge přednost
wichtig důležitý
geschehen (es geschah) dítí se,
stati se
mächtig mocný
vollgeschrieben popsaný
(schreiben)

der Augenblick okamžik
(das Auge; erblicken)
der Streit, es, Streitigkeiten
rozeprě
entscheiden (ich entschied)
rozhodnouti
wert hoden; ich bin wert
mám cenu

das Festland pevnina
theilen děliti
(ber Theil)
der Erdtheil díl světa
(die Erde)
Europa, s (stř. r.) Evropa

Asien, s (stř. r.) Asie
Afrika, s (stř. r.) Afrika
Amerika, s (stř. r.) Amerika
Australien, s (stř. r.) Australie
das Weltmeer ocean

umspült obklíčen
Atlantisch Atlantický
der Ocean, s, e ocean
stil tichý
Indisch Indický
nördlich severní

das Elsmeer Ledové moře
südlich jižní
(der Süden)
emporragen vyčnívati
die Insel ostrov

79.

a)

ehemals dříve
silberreich stříbrem bohatý
liefern dodávati
hauptföhlich hlavně
(das Haupt; die Saché)
Joachimsthal, s (stř. r.)
Jáchymov
das Silber, stříbro
die Kohle uhlí

gewluuen dobývati
(ich gewann)
das Lager ložisko
Kladno, s (stř. r.) Kladno
Schlan, s (stř. r.) Slané
Komotau, s (stř. r.) Chomutov
Brüx (stř. r.) Most
die Elbe Labe

b)

besucht navštěvovaný
(besuchen)
das Bad, es, Bäder lázeň
Franzensbad, Františkovy lázně
Marienbad Marianské lázně
Saaz Žatec
Rakovitz (stř. r.) Rakovník
der Hopfen chmel
die Baut, en budova
(bauen; das Gebäude)
Hradčan Hradčany
das Rathaus radnice

die Metropolitankirche metro-
politní chrám
St.. Welt Svatý Vít
die Tiefkirche Týnský chrám
das Nationaltheater, s národní
divadlo
das Museum, s, een museum
getheilt rozdělený
(theilen)
Mitteleuropa Střední Europa
der Bewohner obyvatel

80.

die Silberquelle stříbrný pramen
(das Silber)
der Hirsch jelen
das Reh, es, e srna
die Nachtigall, en slavík

die Verche skřivan
der Wein macht den Kopf nicht
weh vlnem se nerobolí hlava
er wird sein bude
minder méně

der Spruch, es, Sprüche průpověď
froh veselý
besser lepší
das Geld, es, er peníze

81.

das Gut, es, Güter statek
je — desto čím — tím
die Noth nouze
der nächste nejbližší

82.

gefälligst laskavě
höflichst co nejzdvoreňleji
(höflich zdvorilý)
freundlich vlídný, laskavý
wie befindest du dich? jak se
máš?
es geht mir gut vede se mi
dobře
ausgezeichnet výtečný
der Thee, s čaj

lieber raději
am liebsten nejraději
pflegen mítí obyčej; ič pflege
zu gehen chodívám
das Theater divadlo
spazieren procházeti se; ič gehe
spazieren jdu na procházku
am inclsten nejvíce
die Rose růže

83.

das Dorf, es, Dörfer ves
durch dasselbe skrze ni
die Straße silnice
die Häuser desselben její domy
hübsch hezký
außerhalb (předl. s gen.) mimo

ausgedehnt rozsáhlý, rozlehly
jenselts (předl. s gen.) za,
na oné straně (jener; Seite)
sich hinziehen rozprostírat se
in demselben v něm
es gibt jsou

84.

diejenigen ti; derjenige ten
deren jichž
der Schatz, es, Schätze poklad
sondern nýbrž
zufrieden spokojen
ich fürchte mich vor denen bojim
se těch

die kteří
tödtē usmr̄titi
die Seele duše
die Hölle peklo
stürzen sraziti

85.

wenn když; kdykoliv
frieren (es fror) mrznouti
schneien sněžiti
(der Schnee)

fürwahr v pravdě
uochmal ještě jednou
der Kuckuck, s, e kukačka
fern vzdálený, daleký

86.

a)

nachgiebig povolný
die Biege koza
begegnen potkatí
einander se (vespolek)
der který
tief hluboký
herüber sem, na tuto stranu

hinaüber tam, na onu stranu
zurückgehen zpět jítí
laffen (ich ließ) nechatí; pustiti
einfallen napadnouti
versetzen odpověděti
weichen (ich wich) ustoupiti
niemals nikdy

b)

da poněvadž
ausweichen vyhnouti se
ich begann zu lesen (beginnen)
začal jsem čísti
streiten (ich stritt) hádati se
bis až
endlich konečně
das Horn, es, Hörner roh
gegeneinander proti sobě

rennen (ich rannte) páditi
weil poněvadž
der Stoß, es, Stöze rána
das Gleichgewicht rovnováha
(gleich; das Gewicht)
verlieren (ich verlor) ztratiti
retten zachrániti
die Mühe námaha, práce

87.

denen jimž
hangen (ich hing) viseti
prangen trýptyti se
entfalten rozvíjeti
der Grund, es, Gründe základ;
půda, dno

berühren dotýkati se; ich berührre
den Tisch dotykám se stolu
kennen (ich kannte) znáti
der Name, nis, n jméno
vorn v předu; von vorn z předu
hinten v zadu; von hinten ze
zadu

88.

a)

seftsam neobyčejný, zvláštní
der Ritt, es, e jízda (na koni)
reiten (ich ritt) jeti (na koni)
der Esel osel
zu Fuß pěšky
nebenherlaufen vedle běžeti

das ist nicht recht to není dobré
dass že
herabsteigen, (ich stieg herab)
sestoupiti
obwohl ačkoliv

b)

der dritte třeti
 aufsägen sednouti
 die Strecke kus
 der Unverstand nerozum
 absteigen sestoupiti
 die Mitte střed
 genug dosti
 zusammenbinden svázati
 durchziehen (ich zog durch) pro-

tahnouti
 der Pfahl, es, Pfähle kůl
 die Achsel ráme
 heim domu
 es kommt so weit tam to dochází,
 v ty konce to dospívá
 es allen recht machen všem se
 zachovati

89.

Hänsel Honzíček

der Holzhacker drvoštěp
 hacken štípati
 der Förster myslivec, lesní
 der Verdienst výdělek
 gering skrovny
 der Heller halíř
 als když

jammern bědovati
 ernähren uživiti
 (nähren)
 wissen (ich weiß, du weißt, er
 weiß, wir wissen; ich wußte)
 věděti
 morgen zítra
 wir wollen hinausführen vy-
 vedeme
 aufgehen vyjíti

Gretel Markétka

a)

die Theuerung drahota
 die Leute lidé
 beißen (ich biss) kousati; ich habe
 nichts zu beißen nemám do
 čeho kousnouti
 hungern hladověti

b)

ehe dříve než
 dicht hustý
 Feuer anmachen oheň rozdělati
 das Feuer oheň
 ich gehe an meine Arbeit jdu po
 své práci
 finden (ich fand) nalézti
 wenn jest-li, -li
 thun (ich that) učiniti

c)

der Hunger hlad; vor Hunger
 hladem
 einschlafen (ich schlafe etu, du
 schläfst ein, er schläft ein; ich
 schofiein) usnouti
 trösten těšiti
 sich grämen trápití se, soužiti se
 verlassen opustiti
 (lassen)
 bevor dříve než

abrechen nastávati; der Tag
 bricht an rozednivá se
 sie holte die Kinder aus dem Bettie
 vzala děti z lože
 etwas něco
 (was)
 der Mittag poledne
 (die Mitte; der Tag)
 aufessen snísti
 vorher napřed, dříve

d)

indem když
bröckeln drobiti
stehen bleiben stanouti
nach und nach ponenáhlu
der Brocken drobet
damit aby
müde unaven

schlafen spáti
hauen (ich hib) sekati
abends na večer
sobald jakmile
fertig hotov
ich hole den Menschen ab při-
cházim pro člověka

e)

ich theilte mein Brot mit dem
Bruder rozdělil jsem se
o svůj chléb s bratrem
der Abend večer
vergehen uplynouti
erwachen probuditi se
warten počkatи

der Mond, měsíc (na nebi)
sich aufmachen dáti se na cestu
umherfliegen sem i tam po-
letovati
die Vögel hatten die Brocken weg-
gepickt ptáci (byli) drobty se-
zobali

f)

fort pryč
auffangen (ich fleg an) začti
ich fange an zu schreiben za-
činám psati
gerathen (ich gerieth) ocitnouti se
die Hilfe pomoc
(helfen)
wie když, jakmile
schneeweiss sněhobílý
(der Schnee; weiß)

das Voglein ptáče
(der Vogel)
das které
singen (ich sang) zpívati
schwingen (ich schwang)
máchnouti, rozepiati
ich gehe ihm nach jdu za ním
das Häuschen domeček
(das Haus)

g)

herankommen přijíti
der Kuchen koláč
herunterreißen (ich riß herunter)
utrhnouti
davon s ní (něho)
die Krüde berla
stüzen opírati
fallen lassen upustiti

die Alte, gen. sing. u stařena
hereinkommen vejiti
auftragen na stůl přinést
die Nuss, Nüsse ořech
decken ustlati
sich hineinlegen lehnouti si (do
něho, nich)

die Hexe čarodějnice
herbeiločen přilákat
der Festtag svátek
früh záhy
während když

h)

packen chytiti
dürř suchý
einsperren zavřiti
aufwecken vzbudit

i)

schleichen (ich schlich) vplíziti se
heransstrecken vystrčiti
ob zdali
bald brzy
der Knochen kost
trüb kalný

sich verwundern podiviti se
fett werden ztučněti
die Woche týden
mager hubený
ungebuldig netrpělivý
schlachten zabiti

j)

herunterstießen (ich floss herunter)
téci (doln)
backen (ich bük) péci
(der Bäcker)
der Backofen pec
(der Ofen)
eingeheizt zatopen
der Backofen ist eingeheizt v peci
je zatopeno
der Teig těsto

geknelet uhněten
hinausstožen (ich stieß hinaus)
vystrčiti
die Flamme plamen
herauschlagen (ich sthing heraus)
vyrážeti
hineinkriechen (ich kroch hinein)
vlézti (do vnitř)
nachſchen podívati se

k)

darin uvnitř
schließen (ich schloss) zavřiti
braten (du brätst, er brät; ich
briet) péci, smažiti
merken zpozorovati
der Sinn smysl, úmysl
dumm klouzý
im Síne haben míti na myslí,
zamyšleti
die Öffnung otvor
(offen)

stecken strčiti
hincinfahren (du fährst, er fährt,
wir fahren; ich fnhr hinein)
vjeti
zumachen zavřiti
vorschleben (ich schob vor) za-
strčiti
der Riegel závora
heulen řváti
verbrennen (ich verbrannte)
shořeti

l)

erlöst vysvobozen
herauspringen vyskočiti
der Käfig klec

brauchen potřebovat; ich brauche
mich nicht zu fürchten netřeba
mně se báti

hineingehen vejítí	fahrenjeti
die Perle perla	das Schiess, es, e loď
heraus ven	bitten (ich bat) prositi
umhergehen choditi sem i tam	hinsüberhelfen pomoci (přes vodu)

m)

das Entchen kačenka	vorkommen zdáti se
bringen (ich brachte) přinéstí	von weitem z daleka
hinsüberbringen přenéstí	ausschütteln vysypati
nacheinander jedno po druhém	die Handvoll hrst
drüben na druhé straně	Lauter samý
die Weise chvíle	die Freude radost (freudig)

90.

hinein do vnitř	der Ort místo
überstreut posypán	gauž zcela; celý
das Pflaster dlažba	daraus z toho
sanft klidný, jemný	soušť jindy, jinak

91.

die Aufgabe úloha	zusammenzählen = addieren
das Lesen čtení	sčítati
—	die Summe souhrn
der Einwohner obyvatel (wohnen)	die Ziffer číslice
zu Ende koncem (das Ende)	denken (ich dachte) mysliti
folgender tento	wegnehmen ubratí
der Vorort předměstí	stehend stojící
(vor; der Ort)	

92.

das Gymnasium, š, en gymnasium	der Kaufmann, es, -leute kupec
die Volkszählung sčítání lidí (das	(kaufen; der Mami)
Volk, es, Völker národ; zählen)	einzelni jednotlivý
die Gesamtbevölkerung veškerá	(ein)
obyvatelstvo	wiegen (ich wog) vážiti

93.

der Unterschied rozdíl	zweijährig dvouletý
das Alter stáří	(das Jahr)
(alt)	hinterlassen zanechatí
subtrahieren odčitatí	regieren vládnouti, panovati

fünfmal pětkrát
wann? kdy?
multiplizieren násobiti
das Capital, s, ten jistina
die Zinsen (sing. se obyčejně ne-
užívá) úroky

94.

die Locomotive lokomotiva
zurückslegen uraziti
durchschnittlich průměrně
der Flächeninhalt obsah plochy,
rozloha, rozsáhlost

95.

enthalten obsaženo
dividieren děliti
der Rest zbytek
herab dolů
vertheilen rozděliti
(theilen)

die Eisenbahn, en železnice
(das Eisen)
beförbern dopraviti
die Bevölkerung obyvatelstvo,
lidnatost
der Sterbefall úmrťi
(sterben; der Fall)

96.

a)

dreifach trojí
vergangen minulý (vergehen)
gegenwärtig přítomný
zukünftig budoucí
die Gegenwart wird zur Ver-
gangenheit přítomnost stává
se minulostí

die Zukunft budoucnost
hierauf potom
ebenfalls též, rovněž
eintheilen rozdělovati

b)

gewiss jistý
der Abschnitt oddíl
die Minute minuta
die Secunde vteřina, sekunda
der Ablauf ubíhání, uplyvání
(laufen)

anzeigen udati, oznámiti
ausmáchat dělati, činiti
also tedy
der Monat měsíc

c)

der Jänner leden
der Februar únor
der März březen
der April duben
der Mai květen
der Juni červen
der Juli červenec
der August srpen

der September září
der October říjen
der November listopad
der December prosinec
alle vier Jahre každého čtvrtého
roku
es ist der Fall bývá to
das Schaltjahr přestupný rok

97.

die Haut, Hände kůže
dauern trvati
ausziehen vytáhnouti

der Hase, n zajíc
der Hänzen uzel
zugehen díti se

98.

der Sonntag neděle
(die Sonne; der Tag)
der Montag pondělí
(der Mond)
der Dienstag úterek
(dienen)
der Mittwoch středa
(die Mitte)

der Donnerstag čtvrtok
der Freitag pátek
der Samstag sobota
der Wochentag všední den
(die Woche)
gestern včera
vorgestern předevčírem
übermorgen pozejtrí

99.

zum wievieltenmal? po kolikáté?
zum erstenmal poprvé
das Viertel čtvrt
der, die, das halbe poloviční
fehlen chybít; scházeti
es ist sechs Uhr vorbei je šest
hodin pryč

die Taschenuhr kapesní hodinky
(die Tasche; die Uhr)
richtig správný
nachgehen opozdovati se
vorgehen napřed jít
der Zeiger ručička
dreierlei trojí
fünferlei patero

100.

die Ferien prázdniny
du wirst besuchen navštívíš
beschreiben popsati
du wirst finden nalezneš
geradeaus přímo
das Gasthaus hostinec
(der Guest host; das Haus)

wenden (ich wandte nebo wendete)
obrátiti; du wirst dich wenden
obrátiš se
der Schritt krok
vorbeigehen jít mimo
die Reihe řada
davor před ním (ní, nimi)

101.

a)

der Krieg válka
der Löwe, n lev
das Heer, es, e vojsko
der Wolf, es, Wölfe vlk

ich werde sein budu
der Trompeter trubač
der Bote, n posel

b)

witzig vtipný
die Antwort odpověď
der Feind nepřítel
prahsen chlubiti se
die Menge množství
vor der Menge pro množství

ich werde sehen budu viděti,
uvidím
der Pfeil šíp
der Lacedämonier Lacedemoňan
der Schatten stín
kämpfen bojovati

102.

stehlen (ich stehle, du stiehlst, er
stiehlt; stiehl! ; ich stahl
krásti; ich habe gestohlen)
ukradl jsem
das Schießgewehr, es, e ručnice,
puška = die Flinten
schießen (ich schoss) stříleti; ich
habe geschossen střelil jsem
der Schrot brok

färben zbarviti
das Füchlein lištička
rathen (ich rathe, du räthst, er
räth; ich riech) raditi
lass dir rathe! dbej rady!
der Dieb zloděj
der Braten pečeně (braten)
die Maus, Mäuse myš
vorlieb nehmien vziti za vděk

103.

Ignaz Ignác
ich habe gesehen (sehen) uviděl
jsem
Bernhard Bernard
aufheben zdvihnouti; ich habe
aufgehoben zdvihl jsem
heftig prudký
eben právě

aufmachen otevřti
ich habe gefunden (finden)
nalezl jsem
die Schale skořápka
behalten podržeti
ich habe entschieden (entscheiden)
rozhodl jsem

104.

der Empfang, s, Empfänge
přijetí, uvítání
der König král
nachmittags odpoledne
(der Mittag)
der Einzug vjezd; Einzug halsten
vjezd konati
(ziehen)
entgegenrichten vstric poslati
der Stadtrath městská rada
begrüßeu pozdraviti
der Redner řečník

folgendermaßen takto
(folgender)
stecken bleiben uváznouti
hungry hladový
(der Hunger, hunger)
speisen jisti; ich hatte gespeist
(byl) jsem jedl
den Weg fortfézen jeti dále
prächtig stkvostný, nádherný
das Mittagsmahl oběd
vorbereiten připraviti

105.

das Vergessen mein nicht, s pomněnka (vergessen ; du vergiffest, er ver- giss; vergiss! ich vergaß) za-	gedenken (ich gedachte, ich habe gedacht) býti pamětliv
pomenouti; ich habe vergessen zapomněl jsem	geben (ich gab, ich habe gegeben) dáti
erschaffen (ich erschuf) stvořiti; ich habe erschaffen stvořil jsem;	das Blümchen květinka
ich hatte erschaffen byl jsem stvořil	angethan oděn (thun)
benennen (ich benannte, ich habe benannt pojmenovati (nennen, ich nannte, ich habe genannt)	bläulich modravý (blau)
mancherlei všelikery	sich schämen styděti se
die Art, en druh	sich zurückziehen (ich zog mich zurück, ich habe mich zurück- gezogen) uchýliti se
hinzufügen připojiti	traueru truchliti pflücken trhati
	rufen (ich rief, ich habe gerufen) volati

106.

aufgehen (ich gieng auf, ich bin aufgegangen) vyjiti	ich bin geeilt (eilen) spěchal jsem
der Schläfer spáč (schlafen, ich schlief, ich habe geschlafen)	schlüpfen (ich bin geschlüpft) vyklouznouti
ich bin erwacht probudil jsem se	ausfliegen (ich flog aus, ich bin ausgeslogen) vyletěti
das Lager ložisko	steigen (ich stieg, ich bin gestiegen) stoupati, vystoupiti
ausspringen (ich sprang auf, ich bin aufgesprungen) vyskočiti	an die Arbeit gehen jiti do práce

107.

a)

der Richter soudce	der Guest, es, Gäste host
der Officier důstojník	auslangen (ich bin angelangt)
der Priester kněz	přibýti
die Post pošta	erhalten (ich erhielt, ich habe erhalten) obdržeti
einföhren ubytovati se	während kdežto
kaum sotva	das Strohlager sláma
verlangen žadati	(das Stroh; das Lager)
frei volný, svobodný	
die Sitte mrv, obycej	

b)

der Hauptmann, es, -leute
setník
die Garnison posádka
stegeň (ich lag, ich bin gelegen)
ležeti
der Landesgerichtsrath, es, -räthe
rada zemského soudu
(der Rath rada)

sitzen (ich saß, ich bin gesessen)
seděti
der Prediger kazatel
stehen (ich stand, ich bin gestanden)
státi
hochwürdig důstojný
folglich tudíž

108.

der Seemann, es, -leute ná-
mořník
was für eines Todes ist er ge-
storben? jakou smrti zemřel?

das Meer, es, Meere moře
ich fürchte mich auf die Gasse zu
gehen bojím se vyjít na ulici
die See moře

109.

der Tannenbaum jedle
(die Tanne jedle)
grünen zelenati se
(grün)
die Sommerszeit čas letní
(der Sommer; die Zeit)
gefalen (ich gefiel, ich habe
gefalen) líbiti se

die Weihnachtszeit čas vánoční
(die Weihnachten vánoc)
erfreuen (ich habe erfreut) těšiti
lehren učiti
die Hoffnung naděje
die Beständigkeit stálost
(stehen)
der Trost útěcha
(tröstěn)

110.

a)

heissen (ich hieß, ich habe geheißen)
jmenovati se
werden (ich wurde, ich bin ge-
worden) státi se
verlieren (ich verlor, ich habe
verloren) ztratiti
können (ich konute, ich habe
gekonut) moci, uměti
sprechen (ich sprach, ich habe
gesprochen) říci, mluviti
todtschießen zastreliti

taugen hoditi se; er taugt nichts
mehr nehodí se již k ničemu
das Mitleid soustrast
wohl snad, asi
geschick chytrý
das Maul, Mäuler tlama
das Fressen žrádlo
(fressen; du frisest, er frisst;
friss! ich fraß, ich habe
gefressen) žrátí
bekommen (ich bekam, ich habe
bekommen) dostati

b)

auhören slyšeti
 traurig smutný
 (trauern)
 klagen nařikati
 das Schicksal osud
 der Gevatter, s, n kmotr
 helfen (ich half, ich habe geholfen)
 pomocí
 anšdenken vymysliti
 nehmen (ich nahm, ich habe
 genommen) vzít
 während (předl. s gen.) mezi, za

die Hecke kroví
 rauben uloupiti
 abjagen uchvátiti
 lassen (ich ließ, ich habe gelassen)
 nechatí
 fallen (ich fiel, ich bin gesunken)
 padnouti
 zurückbringen (ich brachte zurück,
 ich habe zurückgebracht) zpět
 přinésti
 dankbar vděčný
 (danklen)

c)

sich ereignen státi
 wirklich skutečně
 der Wunsch, es, Wünsche přání
 schreien (ich řákl, ich habe ge-
 řákl) křičetí
 laufen (ich lief, ich bin gelaufen)
 běžetí

streichen hladiti
 geschehen (es geschah, es ist ge-
 schahen) státi se
 solange pokud
 der Brei (bez pl.) kaše
 das Lager lože

d)

von nun an od nynějška
 wünschen přáti
 hernach potom
 sich freuen radovati se
 gelingen (es gelang, es ist ge-
 luengen) zdařiti se
 zubrücken přitlačiti, přimhouřiti
 bleiben (ich blieb, ich bin ge-
 blichen) zůstatí
 dürfen (ich durfte, ich habe gedurft)
 směti

zugeben připustiti
 glauben věriti
 jedoch však
 verrathen (ich verriet, ich habe
 verrathen) vyzraditi
 (rathen)
 aufpassen pozor míti
 lämmen česati; ich lämmte ihm
 die Haare vyčesal jsem mu
 za vlasy

111.

die Lebenszeit doba životní
 (das Leben; die Zeit)

a)

das Geschöpf, es, e tvor
 bestimmen určiti

erwidern odpověděti
 die Last, en břímě

tragen (ich trug, ich habe getragen)
néstí
das Korn, es žito
der Sack, es, Säcke pytel
schleppen vleči

ermuntern povzbuzovati
der Schlag, es, Schläge rána
(schlagen)
erlassen odpuštiti, prominouti
sich erbaruen smilovati se

b)

erschelen (ich erschien, ich bin
erschienen) objeviti se, přijíti
der Wille, nis, n vůle
bedenken pomysliti, povážiti
aushalten vydržeti, snésti
erst teprve

das Bellen štěkot
(bellen)
beißen (ich biß, ich habe gebissen)
kousati
ubrigbleiben zbyvati
kunren kňučeti
ich habe recht mám pravdu

c)

der Affe, u opice
anssehen vyhlížeti, zdáti se
lachen smáti se
(láčet)
sauer kysely
die Traurigkeit smutek
der Spass, řses, Späße žert

gnädig milostivý
welch etu jaký
brennen (ich braunte, ich habe
gebrannt) hořeti
blühen kvéstti
verlängern prodloužiti
(lang)

d)

zulegen přidávati
wohlan! utuze!
menschlich lidský
dahingehehn uplynouti
die Lust, Rüstce chut
ich freue mich meines Lebens
raduji se ze svého života

folgen následovati
(folgender)
der Vohn, es, Vöhne mzda
die Zeit ist vorüber čas uplynul
schwachköpfig slabé hlavy
närrisch pošetilý
der Spott posměch
mrartig nezpůsobný

112.

die Herstellung pořízení
anmessen (du missest an, er misset
an; miss an! ich maß an, ich
habe angemessen) přiměřiti;
wenn ich angemessen haben
werde až přiměřím

zuschneiden (ich schmitt zu, ich
habe zugeschnitten postriliati
zusammenheften sestehnouti
probieren zkusiti
erklären prohlásiti
fertig náhnu ušti

113.

das Nahrungsmittel potravina
(nähren, die Nahrung)

a)

die Speise pokrm
(Speisen)
Speise zu sich nehmen jídla
požíti
sie werden genommen berou se
das Thierreich zvířectvo
(das Thier; das Reich)
das Pflanzenreich bylinstvo
deshalb proto
das Wild, es (bez pl.) zvěř

es wird geschossen střílí se, jest
stříleno
der Fischer rybář
fangen (du fängst, er fängt; ich
steue, ich habe gefangen)
chytrati, loviti
der Fisch ryba
sie werden gefangen chytají se,
jsou chytáni (y, a)
sie werden geschlachtet porážejí
se, jsou poráženi (y, a)

b)

dagegen však
anpflanzen sázeti
säen sítí
das Getreide obilí
roh syrový
sie werden gegessen jedí se
(essen; ich esse, ich habe gegessen)
z. B. = zum Beispiel; das
Beispiel, es, e příklad

das Obst ovoce
sie werden gefroht vaří se
sie werden gebraten smaží se
(braten; ich kriete, ich habe
gebraten)
sie werden gebäckten pekou se
(backen; ich knedle, ich habe
gebäckten)
der Reis, es (bez pl.) rýže

c)

das Kälb, es, Kälber tele
es wird genannt jmenuje se
(nennen; ich nannte, ich habe
genannt)
der Schöps ovce, skop
das Schöpsenfleisch skopové
die Wurst, Würste uzenice
das Wildbret, es zvěřina
mahlēn (ich mahlte, ich habe
gemahlēn) mleti

das Mehl, es, e mouka
kneten hnísti
der Sauerteig nátěstek,
nákvasek
mischen mischatí
bereiten připravovati
die Traube hrozen
pressen lisovati, tlačiti

114.

das Schlachtfest zabijačka
(das Fest, es, e slavnost)
Paul, s Pavel

einladen (ich lud ein, ich habe
eingeladen) pozvatí
was ist denn los? co se děje?

das Schwein, es, e vepř
erlauben dovoliti
vorrichmen předsevziti; er hat
das Schwein vorgenommen
pustil se do vepře
stehlen (ich stahl, ich habe gestohlen)
píchatí; das Schwein wurde
gestochen vepř byl zapichnut
quicken kvičeti
zerhauen (ich zerhieb, ich habe zer-
hauen) rozsekati; das Schwein

wurde zerhauen und rehn ge-
macht vepř byl rozsekán a
ocištěn
die Mosle necky
die Tonne troky
der Schinken šunka
die Vorste štětina
der Besen pometlo
die Bürste kartáč
aufs allerbeste co nejlépe
Ernst Arnošt

115.

die Schlange had

a)

die Weisheit moudrost
(weise)
unbekannt neznámý
(velká; známen)
die Nachricht zpráva
verborgen skrytý
das Ding, es, e věc

sie wurden ihm zugetragen byly
(y, a) mu donášení (y, a)
als alles abgetragen worden war
když vše bylo odneseno
zugegen přítomný
vertraut důvěrny
die Schüssel misa
gebracht werden přinesenu býti

b)

zugedeckt přikrytý
wissen (ich wußte, ich habe ge-
wusst) věděti
aufdecken odkrýti
eher dříve
wegtragen odnáesti
neugierig zvědavý

widerstehen (ich widerstand, ich
habe widerstanden) odolati,
odporovati
verschließen (ich verschloß, ich
habe verschlossen) zavřiti
der Anblick pohled
zurückhalten zadržeti
kosten ochutnati

c)

fein jemný
horchen poslouchati
der Genuss, fress, Genüsse pojítek
die Fähigkeit schopnost
verleihen (ich versieh, ich habe
versiehen) propůjčeti
sich zutragen přihoditi se
gerade právě

die Königin, Königinnen královna
(der König)
wenigstens alespoň
der Verdacht podezření
der Thäter pachatel
(thun, ich that, ich habe gethan)
richten souditi; du wirst gerichtet
werden budeš souzen

d)

seine Unschuld betheuern ujiškovati o své nevinnosti
 betheuern ujiškovati
 die Unruhe nepokoj, neklid
 die Angst, Angsten úzkost
 hinabgehen dolu jisti, sejíti
 nebeneinander vedle sebe
 putzen čistiti
 sie hielten ein vertrauliches Gespräch
 spräch rozmlouvaly důvěrně

der Magen žaludek
 die Hoft (bez pl.) spěch, kvap
 hinunterschlucken spolknouti
 der Koch, es, Kölche knchař
 wiegen (ich wog, ich habe gewogen)
 vážiti
 gebraten zu werden býti smaženu
 ausnehmen vyníti; als sie aus-
 genommen worden war když
 byla vykuchána

e)

beweisen (ich bewies, ich habe be-
 wiesen dokázati; bewiesen
 werden dokázánu býti
 das Unrecht, es, e křivda
 gutmachen napraviti
 versprechen slibiti
 die Ehrenstelle čestné místo
 ausschlagen (ich shlug aus, ich
 habe ausgešlagen) odmstnouti
 bitten (ich bat, ich babe gebeten)
 prositi

das Reisegeld peníze na cestu
 herumziehen potulovati se
 die Bitte prosba
 erfüllen vyplniti
 der Teich rybník
 bemerken zpozorovati
 (merken)
 das Nohr, es, e rákosí
 schnappen lapati

f)

stumm němý
 die Fische werden für stumm ge-
 halten ryby jsou pokládány
 za němě
 die Klage nárek
 gefangen chyceny
 wir sind gerettet worden byli
 (y, a) jsme zachráněni (y, a)

der Sand písek
 vernehmen slyšeti
 die Ameise mravenec
 niedertreten; ich trat nieder, ich
 habe niedergetreten) pošlapati
 der Huf kopyto
 einsenken zabočiti
 der Selteweg postranní cesta

g)

der Rabe, u krkavec
 herauswerfen (ich warf heraus,
 ich habe herausgeworfen) vy-
 hazovati
 der Jungling mladík
 überlassen přenechati
 zum Futter überlassen za po-
 travu přenechati
 fättigen nasytiti
 der Värm křik, lomoz

zu Pferde na koni
 bekannt machen oznamovati
 sich bewerben (du bewirbst dich,
 er bewirbt sich; bewirb dich!;
 ich bewarb mich, ich habe mich
 beworben) ucházeti se
 vollbringen vykonati
 ausführen vykonati
 es ist um sein Leben geschehen
 jest veta po něm

h)

vergeblich marně
das Leben darauszen život na-
saditi; das Leben war daraus-
gesetzt worden život byl na-
sazen
die Gefahr, en nebezpečenství
melden ohlášiti
der Freier nápadník
alsbald brzy

hinabwerfen shoditi
aufs neue znova
du wirst hinabgestürzt werden
hudeš svržen
umkommen zahynouti
bedauern litovati
einsam osamělý
(ein)
zurücklassen zanechati

i)

das Ufer břeh
auf etnial najednou
schwimmen (ich schwamm, ich bin
geschwommen) plovati
der mittlere prostřední
die Muschel mušle
der Goldring zlatý prsten
voll plný

erwarten očekávati
die Aufgabe lösen úlohu roz-
řešiti
streuen nasypati
die Hirse proso
auflesen sesbíratí; aufgelesen
werden sesbíránu býti
das Körnchen zrníčko

j)

nachdenken přemýšleti
ersinnu (ich ersau, ich habe
ersonne) vymyslití
der Sonnenaufgang východ
slunce
(die Sonne; aufgehen)
das Körnchen zrnko
(das Korn)
befehlen (du befiehlst, er befiehlt;
befiechl!; ich befahl, ich habe
befohlen) rozkázati; es war
befohlen worden bylo roz-
kázano

bezwingen (ich bezwang, ich habe
bezwungen) skrotiti
der Gemahl manžel
wandern putovati
(der Wanderer)
das Geräusch šramot, šelest
zugleich zároveň
das Knie, s, kerie koleno
wir haben den Apfel geholt při-
nesli jsme jablko
der Heimweg cesta domů
(heim; der Weg)
die Ansrede výmluva

116.

entlassen propustiti; wenn ich
entlassen worden seiu werde
když budu propuštěn
das Handwerk řemeslo
der Soldat, en voják
vaterländisch otcovský
betreten vstoupiti (nač); ehe der
Boden betreten worden sein
wird dříve než hude vstou-
peno na půdu

kampfbereit k boji hotov
(kämpfen)
die Grenze hranice
das Schwert, es, er meč
ruhen odpočívati
überwinden (ich überwand, ich
habe überwunden) přemoci;
als bis der Feind überwunden
worden sein wird než až hude
nepřítel přemožen

117.

der Geburtstag narozeniny
 (geboren werden; ich wurde
 geboren, ich bin geboren
 worden) narođiti se
 die Liebe láška
 (lieben)
 vergelten (du vergilst, er vergilt,
 vergilt!; ich vergalt, ich habe
 vergolten) splatiti

der innerste nejvnitřnější
 allmächtig všemohoucí
 beschützen chrániti
 erhalten zachovati
 lang dlouh
 ich habe Freude an dir mám
 z tebe radost
 bewahren zachovati
 ferneržin nadále

118.

treffen (ich traf, ich habe getroffen)
 zastihnouti
 leer prázdný
 entschuldigen omluviti
 es thut mir leid jest mně líto
 ich wünsche, dass du gesund werden
 mögest přeji si, abys ozdravěl
 außerdem mimo to
 die Lehre nauka
 der Gebräuch, es, Gebräuche
 užívání

wiederholen opakovati
 die Construction vazba
 möglich možný
 (mögen)
 ausrechnen vypočítati
 das Lesebuch čítanka
 zusammengezetzt složený
 zur Schule kommen do školy
 přijiti

119.

die Anekdoten anekdota

a)

das Thor, es, e brána
 hinauslaufen utéci, vyběhnouti

b)

ausrichten vyřídit; da er doch
 nichts ausgerichtet habe ježto
 přece nic prý nevyřídil

c)

der Pfau, en páv

120.

das Recept, es, e recept
 stillhalten zastaviti se
 der Dorfbewohner vesničan
 (das Dorf; der Bewohner)

der Ochs, en vůl
 die Stadtapotheke městská
 lékárna
 abladen složiti

der Apotheker lékárník
 ihu aufsehen podívati se na něho
 verwundert s podivem
 (ich verwundern)
 verordnen předepsati

der Doctor, s, en doktor
 das Tränklein kapky (trinten)
 wohl blaze
 ich weiß mir zu helfen umím si
 pomoci

121.

a)

weissagen věstiti
 (weisse; sagen)
 zerstören zbořiti; er werde zer-
 stören že (prý) zboří
 der Grenzfluss, řies, -flüsse
 řeka pomezní
 (der Fluss)
 überschreiten (ich überschritt, ich
 habe überschritten) překročiti

persisch perský
 das Glück štěstí
 wenden (ich wendete nebo wundte,
 ich habe gewendet nebo ge-
 wundt) obrátiti
 besiegen přemoci
 gefangen uehmen zajmouti
 die Herrschaft panství
 vernichten zničiti

b)

ich befehle, dass er verbraunt
 werde poroučim, aby byl
 spálen
 der Scheiterhaufen hranice
 der Holzstoß == der Scheiter-
 haufen
 arrufen volati
 der Ausspruch, es, -sprüche výrok
 (sprechen)

preisen (ich pries, ich habe
 gepriesen) velebiti
 missachten nevážiti si; wie der
 Ausspruch missachtet worden sei
 jak bylo výroku neváženo
 der Rathgeber rádce
 (der Rath, rathei; geben)
 ebendeshalb právě proto

122.

ich slüge letěl bych
 die flur planina, rovina
 der Hain háj

das Wandern cestování,
 putování
 wenn ich wäre kdybych byl

123.

a)

ich müsste musil bych
 ich hätte zu schreiben musil bych
 psati (ich schreibe, ich schrieb,
 ich habe geschrieben)
 die Wahl, en volba
 der Tischler stolář, truhlář
 der Hobel hoblisk
 ich stünde nebo ich stände stál
 bych
 die Hobelsbank hoblovací stolice

ich würde aushalten snesl bych
 der Schornsteinfeger komíník
 (der Schornstein)
 ich würde stal bych se
 ich flele herab spadl bych
 ich stürbe umřel bych
 ich möchte sein (rád) bych byl
 der Weber tkadlec
 das Treten šlapání
 der Webestuhl, -stühle stav

b)

hin und her sem i tam
 der Schlosser zámečník
 (das Schloss)
 in die Lehre treten jíti do učení
 lieber raději
 ich wollte chtěl bych
 die Ahle šidlo
 die Schneiderei krejčovina
 versuchen zkoušeti

der Glaser sklenář
 geschickt dovedný
 zerschlagen rozbiti
 verjagen zahnati
 der Kleister lep
 der Faulenzer lenoch
 sein Lebenlang po celý svůj
 život.

124.

a)

Tag und Nacht ve dne v noci
 der ihm begegnete který by ho
 potkal
 ich bitte ihu zu Gevatter prosim
 ho za kmotra
 ich stehe Gevatter stojím za
 kmotra
 der Reichthum, s. -thümer
 bohatství
 (reich)
 die Armut chudoba
 (arm)

der Teufel čert
 treten přistoupiti
 der Pathe, u kmotr
 ich würde genommen byl bych
 vzat
 das Gold, es zlato
 (golden)
 betrügen (ich betrog, ich habe
 betrogen) podváděti, klamati
 verführen sváděti

b)

gleich rovný
 künftig budoucí
 (die Zukunft)
 die Taufe křest
 sich einstellen dostaviti se
 heranwachsen (ich wuchs heran,
 ich bin herangewachsen) vyrůsti
 (wachsen)
 das Kraut, es, Kräuter bylina
 das Patthengeschenk, es, e dar
 do vínu
 (der Pathe; das Geschenk,
 schenken)

der Arzt, es, Ärzte lékař
 ich stehe zu seinen Häupten
 stojím mu v hlavách
 keck drzý, směly
 eingeben dáti užívati
 ich stehe zu seinen Füßen stojím
 mu v nohách
 umsonst darmo; marný
 das Kraut gebrauchen byliny
 upotřebovati, užiti
 fchlinim zly

c)

weit und breit daleko široko
 herbeikommen přicházeti
 erkranken onemocněti

überlisten přelstiti
 freilich ovšem
 ärgern zlobiti

verkehrt obrácený
diesmal tentokráte
verzeihen (ich verzieh, ich habe
verziehen) odpustiti, pro-
minouti

blind slepý
er würde gerettet byl by za-
chráněn
erben děditi

d)

die Höhe výše
(hoch)
die Faust, Fäuste pěst
vergebens marně
es ist um dich geschehen jest veta
po tobě
unterirdisch podzemský
(unter, die Erde)
die Höhle jeskyně
verloßchen (ich verloßh, ich bin
verloßhen) shasnouti

aufbrennen rozhořeti se
der Greis kmet
fortbrennen hořeti dále
anzünden zapáliti
sich stellen dělati se
rächen (ich rážte, ich habe gerážt
nebo gerážhen) mstíti
absichtlich schválně
zu Boden sinken (ich sauf, ich bin
gesunken) klesnouti na zemi

125.

er mag sein jest asi
der Vogel schlägt den Flügel
pták třepetá křídlem
aufsteigen vystupovati
die Ferne dále
der Stern hvězda

das Englein andělíček
(der Engel)
anfragen tázati se
indes avšak
die Meile milé

126.

bescheiden skromný
ich möchte haben měl bych (rád)
ich freue mich über mein Kleid
těším se ze svého šatu
daher proto
singen (ich sang, ich habe
gesungen) zpívati
der Liebling miláček
(lieb)

seitdem od toho času
lauschen naslouchati
die Bewunderung podiv
(sich verwundern)
die Sängerin -innen pěvkyně
(singen)
der Singvogel zpěvavý pták

127.

der Fuchs hätte gefressen liška
byla by sežrala
schlecht špatný
der Schwimmer plavec

sich bemächtigen zmocnit se
(mächtig)
er hätte sich bemächtigt byl by
se zmocnil

die List lest.
es wäre gelungen bylo by se
podařilo
beiuahé skoro

sie wäre gewesen byla by bývala
dem Klude zurufen volati na dítě
vielleicht snad
ähnen tušiti

128.

der Regen déšť
reiten (ich ritt, ich bin geritten)
jeti (na koni)
der Fahrmarkt, -märkte výroční
trh
regnen pršeti
naſs mokrý; naſs werden
zmoknouti
durch und durch venkoncem
das Wetter počasí
er klagte über das Wetter
stěžoval si do počasí
das Entsezen zděšení
der Räuber loupežník
(ranben)

zíelen mříti
abdrücken spustiti
erſchiezen zastreliti
(schließen)
er wäre erschossen worden byl
by zastřelen býval
das Pulver prach
losgehen spustiti
der Sporn, es, Sporen ostruha;
dem Pferde den Sporn geben
koně ostruhami bodnouti
entkommen uniknouti
trocken suchý
die Heimkehr návrat

129.

a)

der Adler orel
erziehen vychovávati
sich wagen odvažovati se

ich wäre erzogen worden byl
bych vychován

b)

treffend případný
aberglăubijč pověřivý
anuagen nahlodati
bedeuten znamenati

es hätte bedeutet bylo by
znamenalo
sie wäre angenagt worden byla
by nahlodána bývala

130.

der Pudel pudlík
naschen mlsati
erhaschen chytiti; hätt' ich er-
hascht kéz bych byl chyttil
der Bart, es, Bärte vousy
die Hausfrau domáci paní
(das Haus; die Frau)

das Lachen smích
(lachen, lächelu)
das Naschklätzchen mlsná kočička
(naschen; die Katze)
hängen svésiti
auf die Erden = auf die Erde

131.

ich habe arbeiten wollen chtěl
jsem pracovati

einbinden (ich band ein, ich habe
eingebunden) svázati
declamieren přednášeti

132.

das Todtenbett smrtelná postel
zurückschicken nazpět poslati
prilwend zkoumavý
der Bltck pohled
hoffen doufati
(die Hoffnung)
der Sünder hříšník
verschlungen (ich verschlang, ich
habe verschlungen) pohtiti
ebenderselbe právě týž
schmähen tupiti

eigentlich vlastně
erwürgen zardousiti
bezeugen dosvědčiti
ins Wort fallen řeč přerušiti
sich erinnern vzpomenouti si
wohl dobré
der Umstand, es, -stände okolnost
dabei při tom
der Kranich jeřáb
der Schlund, Schlünde jícen
herausziehen vytáhnouti

133.

es ist schade jest škoda
entfernt vzdálen
vorig předešly
der Namenstag jmenoviny
feiern slaviti
unterhalten haviti
das Bilderbuch obrázková kniha

das Raubthier dravec
der Schmetterling motyl
abgebildet vyobrazen
der Mitschüler spolužák
einsetzen sázeti
vergnügt vesely
Kremfster Kroměříz

134.

der Tiger tygr
ermüden unaviti; ermüdet unaven
jsa
gefürchtet obávaný
vorbeispringen skočiti mimo
der Schlaf spánek
fürchtend boje se, bojici se
natürlich ovšem
erschallen (ich erscholl, ich bin
erschollen) zavzněti

eine Zeitsaug nějaký čas
ringen (ich rang, ich habe ge-
ringen) zápasiti
wälzen váleti
beruhigen upokojiti; beruhigt
upokojený
der Sieger vítěz
niederlegen položiti

135.

a)

hinweglaufen utíkat (pryč)
schonen ušetřiti

zittern trásti se
die Ehre čest

unerschrocken neohrožený
 (erschrecken, ich erschrak, ich bin
 erschrocken) leknouti se
 ohnämächtig bezmocný
 (ohne; mächtig)

zermáslinen rozdrtiti
 gefallen (ich gestiel, ich habe ge-
 fallen), lsbiti se
 großmächtig velkomyslný
 die Freiheit svoboda

b)

nachher potom; wenige Tage
 nachher za několik dní
 gerathen (ich gerieh, ich bin ge-
 ratheit) oceitnouti se, upadnouti
 das Metz, es, e sit
 brüllen ſváti
 fürchterlich strašný, hrozný
 erbeben zachvěti se
 fliehen (ich floh, ich bin geflohen)
 prchati

verwickeln zaplésti
 herbeileen spéchati (sem)
 der Wohlthäter dobrodinec
 zernagen rozhlodati
 befreien osvoboditi
 die Frist doba, lhúta
 edelmüthig šlechetný
 der Erhalter ochránce

136.

entsflieheit uprechnouti
 die Melodie (= Melodei) nápěv,
 melodie
 der Schall zvuk
 die Umſel kos

fortfahren pokračovati
 der Undank nevděk
 (danken; daulbar)
 selber = selbst

137.

a)

zerstreut roztržity
 der Eseltreiber oslař
 (der Esel; treiben, ich trieb,
 ich habe getrieben hnáti).
 der Gefährte, n průvodci
 (fahrem)

der Diebstahl, -stähle krádež
 (der Dieb; stehlen)
 zeihen viniti; ich zeihe dich des
 Diebstahls viním tě ze lži.
 mitzählen připočisti

b)

der Philosoph, en mudřec

kennen lernen poznati

c)

üben cvičiti

138.

der Muth smělost
hinkommen přijti
das Ersparnis, sses, sse úspora
der Anfang, s Anfänge počátek

das Vermögen junéni
sich bemühen namáhati se
vernehren rozumnožiti

139.

verdriehen (es verdroß, es hat
verdroffen) mrzeti
der Thor, en pošetilec
verdauen stráviti
unzufrieden nespokojuý
die Wache stráž; Wache halten
na stráži býti

auffindigen vypověděti
erkennen poznati
die Thorheit pošetilost
geloben přislíbiti
fortau nadále
die Dienstfertigkeit úslužnost
meinig nosvorný

140.

vergleichen (ich verglich, ich habe
verglichen) srovnati
sich vertragen suáseti se
fortwährend neustale
der Österreicher Rakusán
(Österreich)
die Ursache příčina
die Wahrheit pravda
(wahr)

wagen odvážiti se
lügen (ich lag, ich habe gelogen)
lháti
ruhmvoll slavný
besiegt zu haben přemoci
überwunden worden sein pře-
moženu býti
schimpflich hanebný

141.

hinsüberpringen přeskociti
wegen (předl. s gen.) pro
die Breite šíř
(breit)
durchwaten přebrodit se
die Stelle místo
auffsuchen vyhledati

vermögen býti s to, aby
(mögen)
der Einfall, -fälle myslénka
ich kam auf den Einfall připadlo
mi
der Stein kámen
hinsüberchrciten překročiti

142.

der Bärenführer medvědár
(der Bär, en; führen)
unteu dole
die Wirtstube hospoda, krčma
(der Wirt; die Stube pokoj,
světnice)
er mochte essen jedl asi

die Dachstube podkrovní světnice
(das Dach; die Stube)
wer möchte das sein? kdo to
asi byl?
anbinden přivázati
suchen hledati
er mag gefunden haben našel asi

aufangs z počátku
zuleid thum ublížiti
hinaufklettern vylézti
(klettern)
das Köpfchen hlavička
(der Kopf)
der Pelz kožich

sie kam zur Thür herein přišla
dveřmi
der Schrecken leknutí
(erschrecken)
wir spielen Soldaten hrajeme si
na vojáky

143.

a)

der Lehrer beklagt sich über den
Schüler učitel stěžuje si do
žáka

mit Füßen treten nohama šlapati
der König soll geantwortet haben
král prý odpověděl

b)

der Schthe, n Skytha
der Byzantier Byzanfan
vermindern zmenšiti
(minder)
die Einkünfte (bez sing). dů-
chody, příjmy

(kommen)
die Stute kobyla
die Tränke napájedlo; das Pferd
geht zur Tränke kůň se jede
napájet

c)

der Gesandte, n (ein Gesandter, n)
vyslanec
fordern žádati
unterwerfen podrobiti
anstatt (předl. s gen.) místo
der Frisch, es, Frösche žába
Pfeile sollen geschickt worden sein
šípy prý byly poslány
das Anzeichen znamení

die Waffe zbraň
überliefern odevzdati
behaupten tvrditi
davongehen odejítí
entgehen ujíti
der Verlust ztráta
(verlieren)
zurücktreiben zahnati

144.

die Berathung porada
(rathen)
versammeln shromážditi
Raath halten raditi se
aufangen začti
(der Aufang)
die Feindin, lumen nepřítelkyně
(der Feind)
das Mäuschen myšička

das Hinterbein zadní noha
umherblicken ohlížeti se
mutig směle, srdnatě
du magst umhängen! pověs!
die Versammlung shromáždění
ausseinandergehen rozejítí se
der Beschluss, sses, Beschlüsse
usnesení
einen Beschluss fassen usněsti se

145.

a)

klungen (ich klang, ich habe geklungen) zniti
 der Stelle zureiten jeti k místu
 der Ton, es, Töne zvuk
 die Entfernung vzdálenost
 (entfernt)
 infolge následkem
 (folgen)
 der Regenguss, -gússe liják
 (gießen, ich goß, ich habe ge-
 gossen lítí)

anschwellen (du schwilst an, er schwilst an; ich schwoll an, ich bin aufgeschwollen) rozvodniti se
 fortreißen (ich riss fort, ich habe fortgerissen) uchvátiti, strhnouti
 sich anschicken chystati se
 hindurchwaten přebrodit se
 anbieten (ich bot an, ich habe angeboten) nabídnoti

b)

das Pferd besteigen sednouti na kůň
 die Rückkehr návrat
 zurückstellen navrátiti
 der Zweck účel
 sich bedienen upotřebiti
 die Güte dobrata
 röhren pohnouti
 der Segen požehnání
 (segnen)
 nicht ausbleiben přijisti, dostaviti se

wählen voliti
 die Gerechtigkeit spravedlivost
 der Nachkomme, n. potomek
 (nach; kommen)
 der Stammvater praotec
 (der Stamm)
 erhaben vznešený
 (erheben)
 das Kaiserhaus císařský dům

146.

a)

die Schlacht, en bitva
 der Feldherr, n, en voje-
 vůdce

überfallen přepadnouti
 entgegnen odpověděti
 der Sieg vítězství

b)

der Krebs rak
 ermahnen napomínati
 vorwärts do předu

vorausgehen napřed jítí
 nachfolgen následovati

147.

Anton Antonín
 der Bogen arch
 aushelfen vypomoci

ebenso právě tak
 gesäßig úslužný, laskavý
 eine Bitte richten prosbu vznéstti

reisen cestovati
dahin tam
einpacken zabaliti
die Reisetasche cestovní vak

überzeugt přesvědčen
Königgrätz (stř. r.) Hradec
Kralové

148.

Franz, eus František
trennen odděliti, rozloučiti
stets vždy
es freut mich těší mne
so sehr es mich auch freut jakkoli
mě to těší
das Mittel prostředek
es ist vorhanden jest
die Trennung rozloučení
abkürzen zkrátili
die Kirchweih hody, posvícení

der Besuch návštěva
(besuchen)
abschrecken (ich schreckte ab, ich
habe abgeschreckt) odstrašiti
im vorans napřed
die Ankunft příchod
(kommen)
die Unterhaltung zábava
verschaffen (ich verschaffte, ich habe
verschafft) zjednat
beenden ukončiti

149.

der Pilger poutník
längst dávno
es ist kein Stein auf dem andern
geblieben nezůstal kámen na
kameni
der Ritter rytíř
verwenden (auf etwas)
obrátiti,
dáti (na něco)
auszieren vyzdobiti
übernachten přenocovati
(über; die Nacht)
übermüthig zpupný
(über; der Muth)
abweisen odkázati, odbýti
trotzig vzdorovitý

die Bedingung výminka; auf diese
Bedingung hin magst du fragen
s tou výminkou se otaž
so Gott will dá-li Bůh
platzmachen ustoupiti
auschmücken vyzdobiti
beherbergen hostiti, nocleh dáti
(bergen)
bleibend trvalý
(bleiben)
die Wohnung byt, obydlí
(wohneu)
ich nehme mir das zu Herzen
zabírám se nad tím
wohlthätig dobročinný
(wohl; thun)

150.

beschämen zahanbiti
(sich schämen)
der Schwan, es, Schwane labuf
gleichen rovnati se
dehnien dloužiti, natahovati

die Kürze krátkost
(kurz)
abhelfen pomoci (od čeho)
majestatisch majestátní
die Bemühung námaha
lächerlich směšný

151.

die Eiche dub
gefräßig žravý
(fressen)

die Eichel žalud
zerbeißen rozkousnouti
verschlücken polknouti

bereits již
undankbar nevděčný
(dankbar)
das Vieh dobytek

einen Blíč rícten zrak obraceti
innehalten zadržeti
grunzen ruchati
meinetwegen pro mne

152.

a)

wandeln choditi, kráčeti
die Herberge nocleh
(beherbergen)
gegenüber (předl. s dat.)
naproti
ärmlich bídný, nuzný
(arm)

das Haus war schön anzusehen
dům byl pěkný na podívanou
beschwerlich obtížný; beschwerlich
fallen býti za obtíž
klopfen klepati
der Fremdling cizinec
das Nachtlager nocleh

b)

ich sehe ihu vom Haupte bis zu
den Füßen an prohlížim si
ho od hlavy do paty
sfchicht prostý
sfchüttelu trásti
aufnehmen přjmouti
die Kammer komora
der Same, ns, u simě

der Bettler žebrák
anderswo jinde
kehren obrátili
(die Rückkehr)
ausklopfen zaklepati
das Thürchen dvíška
(die Thür)

c)

die Nacht über přes noc
willkommen heißen uvítati
bequem pohodlný
ich mache es mir bequem činím
si pohodlī
die Kartoffel brambor
melken (ich molsk, ich habe ge-
molsken) dojiti

ein wenig trochu
den Tisch decken prostřítí
die Kost strava
(kosten)
das Gesicht, es, er tvář
heimlich tajně
ordentlich porádný

d)

ablassen ustati
die Streu sláma
ich mache mir eine Streu auf der
Erde ustlati si na slámě
das Frühstück snídani
(frühstücken snídati; früh, das
Stück)

fortgehen odejíti
sich umkehren obrátili se
mitsleidig útrpný
(das Mitleid)
fürs dritte za třetí
verwandeln proměnití

e)

reinlich čistotný
 (rein)
 die Hütte chatrč, chaloupka
 groše Augen machen oči otevřít
 der Abschied loučení

gewähren splniti
 zusejt naposledy, posléze
 zerreißen roztrhati
 zuvor dříve
 einholen dostihnouti

f)

befolgen poslechnouti
 den Rath befolgen rady
 uposlechnouti
 davonjagen uháněti
 übel špatný, zlý
 übel nehmen zazlívat
 einlassen vpustiti

der Schlüssel kléč
 ich thue einen Wunsch přeji si
 der Nachbar, u soud
 meinen mysliti
 gereidhen bytí; es gereicht mir zum
 Glücke jest mi na štěstí

g)

nachdenken přemýšleti
 der Bügel uzda
 immerfort neustále
 der Gedanke, us, u myšlenka
 (denken)
 zusammenbringen spořádati
 Diese Lízi, Běta
 ärgersich mrzutý

zerbrechen (ich zerbrach, ich habe
 zerbrochen) zlomiti
 (brechen)
 sich regen hýbati se
 geizig lakomý
 der Sattel sedlo
 im Stich lassen opustiti

h)

überighaben ještě mít
 heiß horký
 verdrießlich mrzutý
 (verdrießen)
 drücken tlaciť
 allerlei všelicos
 im voran napřed
 einrichten zařídit

bayerisch bavorský
 daheim doma
 (heim)
 kuhl chladný
 die Stube pokoj
 ich lasse es mir wohl schmecken
 dobrě si pochutnávám

i)

verschwinden (ich verschwand, ich
 bin verschwunden) zmizeti
 in Erfüllung gehen vyplniti se
 hinsetzen sednouti si
 sinnen mysliti
 sich zufrieden geben spokojiti se
 herbeiwünschen přáti

er möchte wollen oder nicht ak
 chtěl nebo nechtěl
 ledig zbavený
 heruntersteigen sestoupiti
 der Ärger zlost
 selig blažený

153.

a)

der Park park
 kindlich dětinský
 sich an dem Spiele erfreuen těšiti
 se ze hry
 der Prinz, en princ
 der Gartenalon zahradní salon
 umgeben obklopiti
 die Spielware hračka
 der Eingang vchod

die Schilzwache stráž
 zuweilen časem
 die Theilnahme účast
 der Gefallen záliba
 plötzlich náhle
 unterbrechen přerušiti
 vermuthen domnívati se; souditi
 Wache stehet na stráži státi
 die Banknote bankovka

b)

der Großpapa dědeček
 verlegen rozpačitý
 das Wohlgefassen záliba
 reizend vábný
 die Patronatasche prašnice
 ausstrecken roztáhnouti
 erreichen dosíci

rathlos nevěda si rady
 empahieben vyzdvihnuti
 jubeln jásatati
 sich begeben odebrati se
 die Auskunft zpráva
 das Verhalten chování
 vortheilhaft příznivý

154.

einschließen uzavřiti
 erwählen vyvoliti
 säumen meškatí; rozmýšleti se
 Schönes fand sich zum Guten
 krásno spojilo se s dobrem
 die Alpen Alpy
 das Blau (neskl.) modro
 (blau)
 die Saat, en osení
 (säen)

der Thau rosa
 die Rebe réva
 die Treue věrnost
 (treu)
 aufagen říci oznámiti
 eins = etnig svorný
 vereint spojený
 der Hort záštita
 das Hell, es, e spáse

A

abdrücken spustiti
der Abend večer
abends na večer
aber ale
abergläubisch pověrčivý
abgebildet vyobrazen
der Abgeordnete, n; (ein Ab-
geordneter, en) vyslanec
abhelfen odpomoci
abholen odnéstti, odvésti; ič hole
dich ab jdu pro tebe
abjagen uchvátiti
abkürzen zkrátiiti
abladen složiti
ablassen ustati
der Ablauf uplyvání, ubíhání
der Abschied, es rozchod, loučení;
Abschied nehmén rozloučiti se
abschneiden odřezati
der Abschnitt oddíl
abschrecken odstrašiti
absichtlich úmyslně, schválně
absteigen sestoupiti
abtheilen odděliti
abwägen odvážiti
abwelsen odmítnoti, odbýti
die Achsel rámě
der Acker, s, Acker role, pole
der Ackerbau orba
der Adler orel
der Affe, n opice
Afrika (stř. r.) Afrika
der Ägypter Aegyptan
Agram (stř. r.) Záhřeb
die Ahle sídlo
ahnien tušiti
ähnlich podobný
allein samoten, sám
allerlei všelikery
alles vše

als když, než, jako; als ob
jakoby
alsbald brzy
also tak, tedy
alt starý; alt werden stárnouti;
ich bin zehn Jahre alt jest mně
deset let
das Alter stáři
die Altstadt Staré Město
am = an dem
die Ameise mravenec
Amerika (stř. r.) Amerika.
die Ansel kos
an (předl. s dat. a akk.) u,
při, na
anbauen vzdělávati
anbieten nabízeti
anbuden přivázati
der Anblick pohled
anbrechen nastavati
der andere jiný, druhý
anders jinak
anderswo jinde
die Anekdotanekdota
der Anfang, s, Aufänge počátek
anfangen začiti
anfangs z počátku
anfragen tázati se
angeben udati
angenehm příjemný
das Augesicht tvář, obličej
angethan oděn
angezogen oblečen
die Angst, Angsten úzkost
anhören slyšeti
anklopfen zaklepati
die Ankunft příchod
ansangen přibýti
annächen (Heuer) rozdělati
anmessen přiměřiti
annagen nahlodati
anpflanzen sázeti.

aufrufen vzývati, volati	aufgehen vycházeti, otvírat se
sich ausschicken chystati se	aufthalten zdržovati
ausschließen připojiti, upoutati	aufheben zdvihnouti
ausschwellen nabohtnati, roz-	auffüldigen vypověděti
vodniti se	aufleben ožiti
aufsehen patřiti; ich sehe den Vater	auflesen sesbírati
an patřím na otce	aufmachen otevřiti; sih dátí se
aufstatt (předl. s gen.) místo	na cestu
aufstellen, eine Wette založiti se	aufmerken být pozoren
Anton Antonín	aufnehmen přijmouti
die Antwort odpověď	aufpassen pozor miti
antworten odpověděti	aufrecht přímo, kolmo
das Anzeichen znamení	aufrechtstehend kolmo stojící
anzeigen udati, oznámiti	auffälligen otevřiti
anzischen obléci	aufföhren napsati
anzünden zapáliti	auffüllen odemknouti
der Apfel, s, Äpfel jablko	auffüzen sednouti
die Apotheke lékárna	auffringen vyskočiti
der Apotheker lékárník	aufftēhen vstáti
der April duben	auffsteigen vystoupi
die Arbeit práce	auffuchen vyhledati
arbeiten pracovati	auftragen poručiti; na stůl
arbeitsam pracovitý	přinést
der Ärger zlost	aufwecken probudit
ärgerslich mrzutý	das Auge, es, u oko
ärgern zlobiti	der Augenblick okamžik
der Arm rámč, paže	das Augment, s, e přimnožek
arm chudý; arm werden	der August srpen
zchudnouti	aus (předl. s dat.) z
der Arme, u chudý	ausbessern spraviti, opraviti
der Armeš rukáv	ausbleiben nepřicházetí
ärmlistch bídný, nuzný	ausdenken vymyslit
die Armut (bez pl.) chudoba	ausdrücken vytlačiti, vyjádřiti
die Art, en způsob, druh	ausseinandergehen rozejítí se
der Artikel člen	ausfliegen vyletěti
der Arzt, es, Ärzte lékař	ausführen vyvésti, vykonati
Asien (str. r.) Asie	ausgeschnitten vystrížený
der Ast, es, Äste větev	ausgezeichnet výtečný
athmen dýchatí	aus halten snéstí, vydržeti
Atlantisch Atlantský	aus helfen vypomoci
auch také, též	auslauten vyzvukovati
auf (předl. s dat. a akk.) na	auslöschen smazati
aufbrennen rozhořeti se	ausmachen dělati, činiti
aufdecken odkrýti	die Ausnahme výjimka; mit Aus-
aufessen snísti	nahme kromě, mimo
auffordern vyzývati	ausnehmen vyníti
die Aufgabe úloha	die Ausrede výmluva

ausrechnen vypočítati
 ausrichten vyřídit
 ausruhen odpočinouti si
 ausſchlagen odmítnoti
 ausſchmücken vyzdobiti
 ausſchüteln vysypati
 ausſehen vylížeti, zdáti se
 außen vně
 außerdem mimo to
 außerhassb (předl. s gen.) mimo
 der Ausspruch výrok
 Australien (stř. r.) Australie
 ausweichen vyhnouti se
 ausziehen vytáhnouti, svléci,
 vyzouti
 auszieren vyzdobiti

B

der Bach, es, Bäche potok
 backen péci
 der Bäcker pekař
 der Backofen pec
 das Bad, es, Bäder koupel,
 lázeň
 baden koupati se
 bald hrzy
 der Balken trám, břevno
 das Band, es, Bänder stuha,
 páska
 die Bank, Bänke lavice
 der Bär, en medvěd
 der Bärenführer medvědář
 der Bart, es, Bärte vousy
 der Bauch, es, Bráche břicho
 bauen stavěti; obdělávati
 der Bauer, n sedlák
 der Baum, es, Bäume strom
 die Baut, en budova
 bayrisch bavorský
 beben chvěti se
 der Bedarf potřeba
 bedeckt pokryt
 bedenken pomyslit, povážiti
 bedeuten znamenati
 sich bedienen upotřebiti

die Bedingung podmínka
 der Bedingungssatz věta pod-
 mínečná
 beenden ukončiti
 das Beet, es, e záhon
 befehlen poroučeti, rozkazovati
 befestigt upevněn
 sich befinden býti; ič befinde
 mich gut mám se dobře
 befolgen poslechnouti
 befördern zvelebiti; dopraviti
 befreien osvoboditi
 begegnen potkat; ič bin dem
 Freunde begegnet potkal jsem
 príteli
 beginnen začíti, začíti se
 begleiten doprovázeti
 begrüßen pozdraviti
 behalten podržeti, zachovati
 behaupten tvrditi
 beherbergen hostiti, nocleh dátí
 bei (předl. s dat.) u, při
 beide oba
 das Bein, es, e kost, noha
 beinahe skoro
 das Beispiel, s, e příklad
 beissen kousati
 bekannt známý; bekannt machen
 oznámiti
 sich beklagen stěžovati si; der
 Lehrer beklagt sich über die
 Schüler učitel stěžuje si
 do žáků
 bekommen dostati
 bellen štěkati
 das Bellen štěkot
 sich bemächtigen zmocnit se
 bernerken zpozorovati
 sich bemühen namáhati se,
 vynasnažiti se
 die Bemühung námaha
 benennen pojmenovati
 bequem pohodlný
 berathen raditi se
 die Berathung porada
 bereiten připravit
 bereits již

der Berg hora	der Bienenstock úl
beruhigen upokojiti	das Bier, s, e pivo
berühnt slavný	bieten nabídnouti, poskytnouti
berühren dotknouti se; ich berühre den Tisch dotykám se stolu	das Bild, es, er obraz
beschämen zahanbiti	bilden tvoriti; vzdělávati
bescheiden skromný	das Bilderbuch obrázková kniha
der Beschluss, sses, Beschlüsse	billig laciný
ustanovení, usnesení	binden vázati
beschreiben popsati	das Bindewort spojka
beschützen chrániti; ich beschütze das Haus chráním domu	die Birne hruška
besiegen přemoci	bis až
der Besen koště, pometlo	der Bischof, es, Bischofe biskup
beschwerlich obtížný	das Bischum, s, Bischumer
besonders zvláště	biskupství
die Beständigkeit stálost	die Bitte prosba
bestehen sestávati, záležeti	bitten prositi
besteigen stoupati; den Berg besteigen na horu stoupati	bitter hořký, trpký
bestimmen určiti	das Blatt, es, Blätter list
bestimmt určitý	blättern listy obracetí
der Besuch návštěva	das Blättchen lístek
besuchen navštíviti	blau modrý
besucht navštěvovaný	bläulich modravý
beten modliti se	bleiben zůstatí
betheneru ujistiti	bleibend trvalý
betragen, sich chovati se	der Bleistift tužka
betreten vstoupiti	der Blick pohled
betrügen podvéstí, oklamati	blind slepý
das Bett, es, en lože; rečiště	blöken bečeti
der Bettler žebrák	blouž pouhý; adv. pouze, jen
die Bewölkerung obyvatelstvo	blühen kvéstí
bevor dříve než	die Blume květina
bewachen stříci, hlídati	das Blümchen květinka
bewachsen porostlý	das Blut, es krev
bewahren zachovati, opatrovati	die Blüte květ
bewegen hýbati; priměti	der Boden, s, Böden půda,
beweglich polyblivý	podlaha
beweisen dokázati	der Bogen arch
sich bewerben ucházeti se	der Böhme, u Čech
der Bewohner obyvatel	Böhmen (stř. r.) Čechy
die Bewunderung podiv	böhmisches český
bezüngen dosvědčiti	borgen půjčiti
bezwingen skrotiti	die Borste štětina
die Biene včela	böse zlý, špatný

braun hnědý	die Dachstube podkrovní světnice
brav hodný	dadurčí tím
brechen zlomiti, zlomiti se	dafür za to
der Brei kaše	daheim doma
breit široký	daher odtud, proto
die Breite šíř	dahin tam
bremien páliť, hořeti	dahingehen uplynouti
das Brett, es, er prkno	Dalmatién (stř. r.) Dalmacie
bringen přinést	damals tehdy
bröckeln drobiti	damit tím; aby
der Brocken drobet	daneben vedle
das Brot chléb	dauken děkovati
die Brücke most	daukbar vděčný
der Bruder, s, Brüder bratr	dauu potom, pak
brüllen řváti	daran na tom, na to
Brünn, s (stř. r.) Brno	darausgenasaditi
die Brüst, Brüste prsa, hrud	darauf na tom, na to, k tomu,
das Buch, es, Bücher kniha	potom
der Buchbinder knihař	daraus z toho
der Buchstabe, u písmeno	darin v tom, uvnitř
der Buchdrucker knihtiskář	darnach potom
Buda-Pest (stř. r.) Budín a Pešt	darüber nad tím, o tom, nad to
Bukowina (ž. r.) Bukovina	darum proto
bunt pestrý	darunter pod tím, pod to
die Burg, en hrad	dauern trvati
der Bürger měšťan, občan	der Daumen palec
die Bürste kartáč	davon o tom, s něho, z toho
die Butter máslo	davonstlegen odletěti
der Byzantier Byzantán	davongehen odejítí
G	
das Capital, s, ien jistina	davonjagen odehnati
die Classe třída	davor před ním (ní)
der Cousouant, en souhláska	dazu k tomu
die Construction vazba	der December prosinec
christlich křesťanský	decken krýti, ustlati
die Christin, innen křesťanka	die Decke strop
der Croate, u Charvát	der Deckel víko
Croatien (stř. r.) Charvátsko	declamieren přednášeti
Černowitz (stř. r.) Černovice	declinieren skláněti, sklánueti se
D	
da tu, zde; poněvadž	dehnen dloužiti, natahovati
dabci při tom	denken mysliti
das Dach, es, Dächer střecha	denn nebot; (v otázce) pak
	dennoch přece
	derjenige, diej., dasj., ten, ta, to
	deshalb proto
	deutsch zřetelný
	deutsch německý
	der Deutsche, n Němec

das Deutsche, n němčina
 Deutschland Německo
 dicht hustý
 dic̄ tlustý
 der Dieb zloděj
 der Diebstahl, es, Diebstähle
 krádež
 dienen sloužiti
 der Dienst služba
 der Dienstag úterek
 die Dienstfertigkeit úslužnost
 diesmal tentokráté
 das Ding, es, e věc
 doch přece, však
 der Doctor, s, en doktor
 der Donnerstag čtvrtok
 das Dorf, es, Dörfer ves
 dort tam
 draußen venku, vně
 dreifach trojí
 dringen vniknouti, naléhati
 drohen hrozit
 drüben na oné straně
 drücken tisknouti
 drücken tlačiti
 dumit hloupý
 dunkel tmavý
 die Dunkelheit tma
 dünn tenký
 durch (předl. s akk.) skrze
 durch und durch venkoncem
 durchschüttlich průměrně
 durchziehen protáhnouti
 dür suchý
 durchwaten přebrodit se

G

eben rovný; adv. právě
 ebenderselbe právě týž
 ebendeshalb právě proto
 ebenfalls též, rovněž
 ebenjo právě tak
 ecig hranatý, rohatý
 die Ecke kout
 edel šlechetný
 edelmüthig šlechetný

die Egge brána
 eggen vláčeti
 ehe dříve než
 ehemals dříve, kdysi
 cher dříve
 die Ehre čest
 ehren ctiti
 die Ehrenstelle čestné místo
 das Ei, es, er vejce
 die Eiche dub
 die Eichel žalud
 eifrig horlivý
 das Eigenschaftswort přídavné
 jinéno
 eigen vlastní
 das Eigenthum, -thümer majetek
 eigentlich vlastně
 eisen spěchat
 einander sebe vespolek, sobě
 vespolek
 einbinden svázati
 einfach jednoduchý
 der Einfall myšlenka
 einfallen napadnouti, vpadnouti
 einführen zavéstí, svážeti
 eingehiezt zatopen
 eingespant zapřažen
 einholen dostihnouti
 einige některí, několik
 einkehren zastaviti se, (v hostinci)
 se ubytovati
 einladen pozvatí
 einlassen vpustiti
 einlesen zabočiti
 einmal jednou, kdysi; nicht ein-
 mal ani; auf einmal najednou
 einnehmen vzítí, zaujmati
 einpacken zabaliti
 einrichten zařídit
 einsam osamělý
 einschlafen usnouti
 einsetzen sázeti
 einsilbig jednoslabičný
 einsperren zavřiti
 eintheilen rozděliti
 sich einstellen dostaviti se
 eintreten vstoupiti, nastati

der Einwohner obyvatel
 die Einzahl jednotné číslo
 einzeln jednotlivý
 einzig jediný
 der Einzug vjezd
 das Eismeer ledové moře
 das Eisen železo
 die Eisenbahn, en železnice
 eisern železny
 die Elbe Labe
 der Ellenbogen loket
 die Eltern rodiče
 der Empfang, es, Empfänge
 přijetí, uvítání
 empfangen přijmouti
 empfindlich citlivý
 empor vzhůru
 emporragen vyčnívati
 das Ende, s, n konec
 enden ukončiti, skončiti se
 endlisch konečně
 der Engel anděl
 das Englein andělíček
 der Enkel vnuk
 die Enns Enže
 entdecken objeviti, nalézti
 die Ente kachna
 das Entchen kačenka
 entfalten rozvíjeti
 entfernen odstraniti, vzdáliti
 die Entfernung vzdálenost
 entfernt vzdálen
 entfliehen utéci, uplynouti;
 uprchnouti
 entgegen (předl. s dat.) proti,
 naproti
 entgegenschicken vstřic poslati
 entgegnen odpověděti
 entgehen ujistí
 entkommen uniknouti
 entlassen propustiti
 entscheiden rozhodnouti
 entschuldigen omluviti
 das Entsetzen zděšení
 entweder — oder buď — bud
 sich erbarmen smilovati se; ich
 erharme mich des Kindes nad
 dítětem

erbauen vystavěti, vzdělati
 erbeben zachvěti se
 erben děditi
 erblichen spätřiti
 die Erbse hrách
 die Erde země
 der Erdtheil díl světa
 sich eretuuen státi se
 erfreuen potěšiti, obveselovati
 erfüllen plniti, vyplniti
 erhaben vznešený
 erhalten zachovati; dostati, ob-
 držeti
 der Erhalter zachovatel,
 ochránce
 erhaschen chytiti
 erheben povýšiti
 erinnern pamatovati; si
 imern vzpomenouti si
 erkennen poznati
 erklären vysvětliti, prohlásiti
 erlassen odpustiti
 erkranken onemocněti
 erlauben dovoliti
 erlernen naučiti se
 ernähren napomenouti
 ermittelten unaviti
 ermuntern pobídnoti
 ernähren uživiti
 der Ernst vážnost
 erschaffen stvořiti
 erschallen zavzněti
 erscheinen objeviti se, přijíti
 erschieszen zastřeliti
 erschrecken poděsiti; leknouti se
 erslinen vymyslit
 das Ersparnis, ſſes, ſſe úspora
 erſt teprve, nejdříve
 erwägen procitnouti, pro-
 buditi se
 erwarten očekávati
 erweisen prokázati
 erwerben získati
 erwidern odpověděti, opětovati
 erwürgen zardousiti
 erzählen vypravovati
 der Erzbischof arcibiskup

das Erzbisthum arcibiskupství	fern daleký, vzdálený
das Erherzogthum arcivévodství	die Ferne vzdálenost
erziehen vychovati	fernér dále, pak
der Esel osel	fernérhlin nadál
der Eseltreiber oslař	die Ferse pata
essen jísti	fertig hotov
das Essen jídlo	fest pevný, silný
etwas něco	das Fest, es, e slavnost
Europa (stř. r.) Evropa	der Festtag svátek
ewig věčný	fett tučný, mastný; fett werden
die Ewigkeit věčnost	ztučněti

3

die Fähigkeit schopnost	das Feuer oheň
fahrenjeti	feucht vlhký
das Fach, es, Fächer přilírádka	flüden nalézati
der Fall, es, Fälle pád, případ	der Finger prst
fallen padnouti; ich fallte ins Wort	flüster tmavý
přerušuji řeč	der Fisch ryba
falsch nepravý, křivý	der Fischer rybář
fasten spinati	die Flamme plamen
die Familie rodina	das Fleisch, es (bez pl.) maso
fangen chytati	der Fleischer řezník
die Farbe barva	fleißig pilný
färben zbarviti	flicken látatí
das Fass, es, Fässer sud	die Fliege moucha
fassen uchopiti; einen Beschluss	fliegen létatí
fassen usněsti se	fliehen utéci, utíkatí, prehati
fast skoro, téměř	fliesen téci, plynouti
fanal kný	die Flinte puška
der Faulenzer lenoch	der Flügel křídlo
die Faust, Fäuste pěst	der Fluhs, fsses, Flüsse řeka
der Februar únor	folgen následovati; ich folge dent
die Feder péro; pl. Federn peří	Menschen následuji člověka
fehlen chybíti; scházeti	folgender tento
der Fehler chyba	folgendermaßen takto
feiern slavití	folglich tedy
fein jemný	fordern žádati
der Feind nepřítel	die Form, en tvar
die Feindin, innen nepřítelkyně	der Förster lesní
feindlich nepřátelský	fort prýč
das Feld, es, er pole, role	fortan budoucně, nadále
der Feldherr vojevůdce	fortbrennen dále hořeti
das Fenster okno	fortfahren pokračovati
die Ferien prázdniny	fortgehen odejiti

fortwährend neustále
 die Frage otázka
 fragen tázati se; ich frage die
 Mutter táži se matky
 der Fragesaß tázací věta
 Franz, enš František
 die Frau, en paní
 frei volný, svobodný
 der Freier ženich, nápadník
 die Freiheit svoboda
 freilich ovšem
 der Freitag pátek
 fremd cizí
 der Freundstug cizinec
 fressen žrátit
 die Freude radost, potěšení
 freudig radostný
 sich freuen radovati se; es freut
 mich těší mne
 der Freund přítel
 freundlich přátelský, vlídný
 der Friede, us, u mír, pokoj
 Friedrich Bedřich
 frieren mrznouti
 die Frist doba, lhůta
 frisch čerstvý; nový
 fröhlich veselý
 fröhlich veselý
 fromm zbožný
 der Frisch, es, Frösche žába
 die Frucht, Früchte ovoce
 fruchtbar plodný, úrodný
 früh časný, brzký; adv. záhy
 früher dříve
 der Frühling jaro
 das Frühstück snídání
 der Fuchs, es, Fuchse liška; ryzka
 fühlen cítiti
 führen vésti
 füllen naplniti, načpati
 für (předl. s akk.) pro
 fürchten, sich fürchten báti se; ich
 fürchte die Mutter = ich fürchte
 mich vor der Mutter bojím se
 matky
 fürchterlich strašný, hrozný
 der Fürst, en kníže

fürwahr v pravdě
 das Fürwort náměstka
 der Fuß, es, Füße noha
 der Fußboden podlaha
 das Futter píce, potrava
 füttern krmiti

g

Galizien (stř. r.) Halič
 die Gans, Gänse husa
 ganz celý
 gar velmi, tuze, dokonce, zcela
 die Garnison, en posádka
 der Garten, s, Gärten zahrada
 der Gärtner zahradník
 die Gasse ulice
 der Gast, es Gäste host
 das Gasthaus hostinec
 der Gaumen podlebí, patro
 gebären roditi
 das Gebäude budova, stavení
 geben dáti; es gibt Lente jsou
 lidé; es gibt viel zu řícti
 lze mnogo spatkiti
 gebildet vzdělaný
 der Gebrauch es, Gebräuche
 užívání, zvyk
 gebrauchen potřebovati, užiti
 der Geburtstag narozeniny
 der Gedanke, us, u myšlenka
 gedeckt pokryt
 gedenken pamatovati, nezapome-
 nouti, býti pamětliv
 das Gedicht, es, e básni
 die Gefahr, en nebezpečenství
 der Gefährte, u druh; průvodčí
 gefallen líbiti se
 gefällig úslužný; gefälligst
 laskavé
 das Gefieder (bez pl.) perí
 gefleckt strakatý
 gefräßig žravý
 das Gefühl, es, e cit
 gefürstet oknězněný

die Gegend, en krajina	das Geschlecht, es, er rod
gegeneinander proti sobe	geschlossen zavřený
gegenüber (předl. s dat.)	der Geschmack, s (bez pl.) chut
naproti	das Geschöpf, es, e tvor
die Gegenwart přítomnost	die Geschwister bratři a sestry
gegenwärtig přítomný	der Geselle, n společník, tovaryš
gehen jíti; es geht mir gut	das Gesetz, es, e zákon
vede se mi dobře	das Gesicht, es, er zrak, tvář
gehoren poslouchati; ich gehorche	das Gespräch, es, e rozmluva
dem Vater poslouchám otce	die Gestalt, en postava; tvar
gehören naležeti	gestern včera
der Geist, es, er duch	gesund zdravý
geizig lakový	das Getränk, es, e nápoj
das Geländer zábradlí	das Getreide obili
gelb žlutý	der Gevatter, s, u kmotr
das Geld, es, er penize	gewähren dovoliti; ich gewähre
geliebt milovaný	die Bitte plním prosbu
(lieben)	die Gewalt, en moc, násilí
geloben přislíbiti	gewaltig mocný, násilný
der Gemahl manžel	das Gewicht, es, e váha
die Gemahlin, iinen choť	gewiunen získati; dobývati
das Gemüse zelenina	gewijs jistý
das Genick vaz	gewöhnlich obyčejný
geniezen požívati, jísti	glezen lití
der Genuss, sses, Genüsse	das Gift, es, e jed
požitek	das Glas, es, Gläser sklo;
gering dosti	sklenice
gerade přímý, rovný; adv. právě,	der Gläser sklenář
přímo	glatt hladký
geradeaus přímo	glauben věřiti
gerathen ocitnouti se;	gleich rovný; adv. hned; rovně,
zdařiti se	stejně
das Geräusch šramot, šelest	gleichem rovnati se
gerecht spravedlivý	das Gleichgewicht rovnováha
die Gerechtigkeit spravedlivost	gleichlautend shodný, stejno-
gereichen býti; es gereicht mir	zvučný
zur Zierde jest mi to na	das Glied, es, er úd, člen
ozdobu	die Glocke zvon
gering skrovny, nepatrny	das Glück štěstí
gerne rád	glücklich šťastný
der Gesandte, n; (ein Gesandter,	gnädig milostivý
en) vyslanec	das Gold zlato
geschehen státi se, díti se	golden zlatý
gescheit chytrý	der Goldring zlatý prsten
das Geschenk, es, e dar	Görz (stř. r.) Gorice
die Geschichte dějiny; příběh	Gott, es, die Götter Bůh
geschickt obratný, dovedný	das Grab, es, Gräber hrob

graben kopati	der Haken hák
Gradiska (stř. r.) Gradiska	d. d. d. halbe poloviční
der Graf, en hrabě	der Hals, es, Hälse krk
die Graffshaft hrabství	halten držeti; Rath halten
grämen trápit, soužiti	raditi se; Einzug halten
die Grammatik, en mluvnice	vjezd konati
das Gras, es, Gräser tráva	die Hand, Hände ruka
gran Šedivý	der Handel obchod
grausam ukrutný	handeli činiti, jednat
Graz (stř. r.) Styrský Hradec	die Handvoll hrst
greifen sahati, chápatti	das Handwerk řemeslo
der Greis kmet	hangen viseti
die Grenze hranice	hängen věseti, svěstit
der Grenzfluss pomezní řeka	Hans Honza
der Griech, n Rek	hart tvrdý
griechisch řecký	der Hase, n zajíc
der Griff držadlo, ucho	die Hast spěch, kvap
groß velký	hauen sekati, udeřiti
die Großeltern děd a babička	das Haupt, es, Häupter hlava
das Großfürstenthum velko-	der Hauptmann, es, -leute
knižetství	setník
großmühlig velkomyslný	der Hauptsaq hlavní věta
die Großmutter babička	hanpfächlich hlavně
der Großvater děd	die Hauptstadt hlavní město
der Grund, es, Gründe základ;	das Hauptwort podstatné jméno
příčina	das Haus, ses, Häuser dům
grün den založti	das Häuschen domeček
grün zelený	die Hausfrau domácí paní
grünnen zelenati se	das Hansthier domácí zvíře
grünzen ruchati	die Haut, Hände kůže
grüßen pozdraviti	heben zvednouti
der Gulden zlatý	die Hecke kroví
die Gurke okurka	das Heer, es, e vojsko
gut dobrý	das Heft, es, e sešit
das Gut, es, Güter statek	heftig prudký
die Güte dobrota	heilig svatý
gutmachen napraviti	heim domu
das Gymnasium, s, en	die Heimat domov
gymnasium	die Heimkehr návrat
As	
das Haar, es, e vlas	heimlich tajně
haben miti	der Heimweg cesta domu
hacken stípati	Heinrich Jindřich
der Hahn, es, Hähne kohout	heiß horký
der Halm háj	heissen slouti; rozkázati
	hetter veselý; jasný
	helfen pomoci
	hell jasný; světlý

der Heller halíř	herzlich srdečný
das Hemd, es, en košile	der Herzog vévoda
die Henne slepice	das Herzogthum, es, -thámer
her sem	vévodství
herab dolů	das Heu, s (bez pl.) seno
herabfallen spadnouti	heuer letos
herabhängend svislý	heulen řváti
herabsteigen sestoupiti	heute dnes
heran sem	die Hęze čarodějnici
herauslaufen přiběhnouti	hie und da sem i tam
herauentreten přistoupiti	hier zde
heraukommen přijíti	hierauf potom
heraus ven	die Hilfe pomoc
herausflagen vyražeti	das Hilfszeitwort pomoené
herauspringen vyskočiti	sloveso
heranstrecken vystrčiti	der Himmel nebe
heranschreiben vypsatí	hín tam
herauswerfen vyhoditi	hínab dolů
herausziehen vytáhnouti	hínabgehen sejíti
herbei sem	hínabwerfen shoditi
herbeilen spěchati (sem)	hínaut ven
herbeilocken přilakati	hínaußfliegen vyletěti
herbeikommen přijíti	hínaußlaufen utéci, vyběhnouti
die Herberge nocleh	hínaußstoßen vystrčiti
der Herbst podzim	hínaußtreiben vyháněti
der Herd krb	hindurh skrže, po
die Herde stádo	hindurhwateren přebrodit se
hereinkommen vejíti	hinein ve, do vnitř
herkommen sem přijíti	hineingehen vejíti
der Herr, u, en pán	hineinlegen, sítě lehnonti si
heruach potom	hín tam
die Herstellung poiření	hinkommen přijíti
die Herrschaft pauství, panstvo	hinsetzen, sítě sednouti si
herrischen panovati, vládnouti	hinten v zadu
der Herrscher panovník, vladár	d. d. d. hintere zadní
hersagen odříkati	das Hinterbein zadní noha
herüber sem (přes něco)	hinter (předl. s dat. a akk.)
herum kolem	po, za
herumzížen potulovati se	hinterlassen zanechati
herunter (sem) dolů	hínüber tam (přes něco)
herunterflezen téci (dolů)	hínüberspringen přeskočiti
herunterreißen utrhnouti	hínunter (sejn) dolů
heruntersteigen sestoupiti	hínunderschlucken spolknouti
hervorkommen vyrůstatí, klíčiti	hínueglaten (prýč) utíkatí
hervor ven	hinzufügen připojiti
hervorkriechen vylézti	der Hirsh jelen
das Herz, ens, en srdeč	die Hirse proso

der Hirt, en pastýř
 der Hobel hoblík
 hoch vysoký
 die Höhe výšina, výše
 hochwürdig důstojný
 der Hof, es, Höfe dvůr
 höflich zdvořilý
 hoffen doufati
 die Hoffnung naděje
 die Höhle jeskyně
 holen přinést, jít (pro něco)
 die Hölle peklo
 das Holz, es, Hölzer dřevo,
 dříví
 der Holzhacker drvoštěp
 der Honig med
 der Hopfen chmel
 hören slyšet
 horčen poslouchati
 das Horn, es, Hörner roh
 die Hose kalhoty
 hübsch hezký
 der Huf kopyto
 das Huhu, es, Hühner kuře
 der Hügel pahorek
 die Hülle obal
 der Hund pes
 der Hunger hlad
 hungeru hladověti
 hüpfen poskakovati
 der Hut, es, Hütte klobouk
 hüten hlídati, stříci
 der Hutmacher kloboučník
 die Hütte chatrč, chaloupka

B

Ignaz Ignác
 immer vždy
 timmerfort neustále
 indem když
 iudes zatím, však
 iudirect nepřímý
 Indisch Indický
 die Industrie průmysl
 infolge následkem
 der Inhalt (bez pl.) obsah

innehalten zadržeti
 d. d. d. innerste nejvnitřnejší
 innig upřímný, vroucený
 Innsbruck (stř. r.) Jinomostí
 die Insel ostrov
 intraktiv nepřechodný
 inwendig uvnitř
 irgend ein nějaký
 Istrien (stř. r.) Istrie

J

ja vždyť, ano
 die Jagd, en honba, lov
 jagen honiti, zahnati
 der Jäger myslivec
 das Jahr, es, e rok
 jährlich roční
 der Jahrmarkt výroční trh
 januernu bědovati
 der Jänner leden
 jeder každý
 je — deſto čím — tím
 jedoch však
 jemals kdysi, někdy
 jenseits (předl. s gen.) za
 jetzt nyní
 der Juli červenec
 jung mladý
 das Junge, u mládě
 der Jungling mladík
 der Juní červen

K

der Käfer brouk
 der Kaffee káva
 der Käfig klec
 der Kaiser císař
 das Kaiserhaus císařský dům
 das Kalb, es, Kälber tele
 kalt studený; es ist kalt jest zima
 kämmen česati; ich kämme tiht
 die Haare vyčesal jsem mu
 za vlasý
 die Kammer komora
 kämpfen bojovati

kämpfbereit k boji hotov	kniien klečeti
Karel Karel	der Knochen kost
Karlsbad Karlovy Vary	der Knopf, es, Knöpfe knoflík
Karlstein Karlův Týn	die Knospe pupenec
Kärnten (stř. r.) Korutany	knurren kňučeti
die Kartoffel brambor	der Koch, es, Köche kuchař
der Käse, s sýr	kochen vařiti
der Kasten skříň	die Kohle uhel
die Katze kočka	kommen přijíti
kanen žvýkati	der König král
kaufen koupiti	die Königin, innen královna
der Kaufmann, s, -lente kupec	das Königreich království
kann sotva	Königgrätz (stř. r.) Hradec
leck drzý, smělý	Králové
kehren obrátili	der Kopf, es, Köpfe hlava
kennen znáti; ich serne kennen	das Köpfchen hlavička
poznávám	das Korn, es žito; Körner
der Kern jádro	zrno
die Kerze svíce	das Körnchen zrnko
das Kind, es, er dítě	der Körper tělo
das Kind, es, e brada	die Kost (bez pl.) strava
die Kirche kostel	kosten ochutnati
die Kirchweih hody, posvícení	die Kraft, Kräfte síla, moc
die Kirsche třešně	der Kragen límeček
der Kirschbaum třešňový strom	kráhen kokrhati
das Kissen peřina	Krain (stř. r.) Krajina
die Klage nářek, stížnost	die Kralle dráp
klagen nařískati	der Kranich jeřáb
Klagenfurt (stř. r.) Celovec	krank nemocen; krank werden
klappern klapati	onemocněti
klar jasný	die Krankheit nemoc
klatschen tleskati	das Kraut, es, Kräuter bylina
der Klee jetel	der Krebs rak
das Kleid, es, er šat	die Kreide křída
die Kleidung šatstvo, oděv	Kremfier (stř. r.) Kroměříž
klein malý	das Kreuz, es, kříž
die Kleinseite Malá Strana	der Kreuzer krejcar
der Kleister lep	krteček lézti
klettern lézti	der Krieg válka
klingen zniti	die Krone koruna
klopfen klepati	die Krücke berla
klug chytrý; klug werden	der Krug, es, Krüge džbán
zmoudřeti	krumim křivý
der Knabe, n hoch	der Knuckel, s, e kukačka
der Knecht čeledín	die Küche kuchyně
kneten hnísti	der Kuchen koláč
das Knie, s, Knie koleno	die Kühs, Kühe kráva

kühl chladný
künftig budoucí
die Künste, Künste umění
kurz krátký; slovem
die Kürze krátkost
kurfürstligr krátkozraký
das Küstenland Přemoří

S

der Lacedämonier Lacedæmoňan
lächeln usmívati se
lachen smáti se
das Lachen smích
lächelstlch směšný
laden nakládati; zváti
das Lager tábor; lože, ložisko
lahm chromý
Laibach (stř. r.) Lublaň
das Lamm, es, Lämmer jehně
das Lämmchen jehnátko
das Land, es, ľander země
der Landmann, es, -leute rolník
lang dlouhý
lange dlouho
länglich podlouhlý
langsam zdlouhavý; adv.
pomalu
längst dálno
der Lärn křik
lassen nechatí; dáti; pustiti
die Last, en brímě
lateinisch latinský
die Laube loubí
laufet běžeti
lauschen naslouchati
laut hlasitý
lauter (neskl.) samý
leben žiti
das Leben život
lebendig živý
Lebenslang po celý život
die Lebenszeit doba životní
ledig zhavený
leer prázdný
legen položiti, klásti; Eier legen
vejce snášeti

die Lehre nanka
lehren učiti
der Lehrer učitel
der Leib, es, er tělo
leicht lehký, snadný
es lhut mří říd jest muč líto
leiben trpěti
leihen půjčiti
leise tiše
leisten konati
Lemberg (stř. r.) Lvov
die Lerche skřivan
lernen učiti se
das Lesebuch čítanka
lesen čísti
das Lestestück článek
der Letzte poslední; das Letztemal
naposled
die Leute lidé
das Licht, es, er světlo
lieb milý
die Liebe láška
lieben milovati
lieber raději
lieblich libezný
der Liebling miláček
das Lied, es, er písni
liefern dodávati
liegen ležeti
das Lineal, s, e pravítko
der Linke levý
links na levo
Linz (stř. r.) Linec
die Lippe ret
die List lešt
loben chváliti
das Löch, es, Löcher díra
der Löffel lžice
der Lohn, es, Löhne mzda
loše volný; was ist denn los?
co se děje?
lösen die Aufgabe úlohu řešiti
losgehen spusťiti
der Löwe, u lev
die Luft, Větra vzduch
lügen lháti
die Lunge plíce

die Lust, Lüste chut, rozkoš
lustig veselý

24

machen dělati, činiti; groše Augen
machen oči otvřati
mächtig mocný
das Mädelchen děvče
die Magd, Mägde služka
der Magen žaludek
mager hubený
die Mähne hřiva
Mähren (stř. r.) Morava
der Mai květen
die Majestät Veličenstvo
majestátský majestátní
mancher mnohý
mancherlci (neskl.) všelikery
manchmal někdy
der Mann, es, Männer muž
männlich mužský
die Markgrafschaft mark-
rabství
der Markt, es, Märkte trh
der März březen
das Maul, es, Mäuler tlama
die Maus, Mäuse myš
das Mäuschen myšička
das Meer, es, e moře
das Mehl mouka
mehr více; nicht mehr již ne
die Mehrzahl množné číslo
meiden strčeti se
die Meile míle
meinen mysliti
melosten nejvíce; ohyčejně
melden ohlástiti
melfen dojiti
die Melodie nápěv, melodie
die Menge množství
der Mensch, en člověk
menských lidský
merken pamatovali, poznati,
zpozorovati
messu měřiti

das Messer nůž
die Milch mléko
die Million milion
mlnder méně
die Minute minuta
mischen mischatí
missachten nevážiti si
mit (předl. s dat.) s
miteinander vespolek
das Mitsleid útrpnost
mitslebig útrpný, sou-
strastný
der Mitschüler spolužák
die Mitte střed
der Mittag poledne; mittags
v poledne
das Mittel prostředek; lék
der mittlere prostřední
der Mittwoch středa
mitzählen připočisti
mögen moci, clítiti
möglich možný
die Moldau Vltava
die Molde necky
die Monarchie mocnářství
der Monat měsíc
der Mond měsíc
(na nobi)
der Montag pondělí
morgen zítra
der Morgen jitro
das Morgenrot, červánky
ranní
die Mücke komár
müde unaven
die Mühe námaha, práce
die Mühle mlýn
der Müller mlynář
der Mund ústa
die Muschel mušle
der Muth, es (bez pl.) mysl;
smělost
mutig směly
mutiböll srđnatý
die Mutter, Mütter matka
das Mütterchen matička
die Mütze čepice

N

nach (předl. s dat.) do, na; dle
 nach und nach ponenáhlu
 der Nachbar, u soused
 nachdem když
 nacheinander jeden po druhém
 nachfolgen následovati; ič folge
 dem Vater nach následuji otce
 nachgeben povoliti
 nachglebig povolný
 nachdenken přemýšleti
 nachgehen opozdovati se;
 (jemandem) jít za (někým)
 nachher potom; wenige Tage
 nachher za několik dní
 der Nachkomme, u potomek
 die Nachricht zpráva
 nachsehen podívat se
 nachmittags odpoledne
 die Nacht, Nächte noc
 die Nachtigall, en slavík
 das Nachtlager nocleh
 das Nachtmahl, es, e večeře
 die Nadel jehla
 der Nagel, š, Nägel nehet; hřebík
 nahe blízký
 nähen šití
 die Näherin, innen švadlena
 nähren živiti, chovati
 die Nahrung potrava
 das Nahrungsmittel potravina
 der Name, ns, u jméno
 der Namenstag jmeniny
 nāmlích totíž
 nārrích pošetilý
 nascheni ulsatí
 die Nase nos
 das Nasenloch nozdra
 naſſ mokrý; naſſ werden
 zmoknouti
 die Natur příroda
 natürlich přirozený; adv. ovšem
 neben (předl. s dat. a akk.) vedle
 nebeneinander vedle sebe
 nebenherlaufen vedle běžeti
 der Nebensat̄ vedlejší věta

der Neffe, u synovec
 nehnouti vzítí, bráti; ič nehnou
 mir das zu Herzem zabírámi
 se nad tím
 neinen jmenovati, nazývati
 das Nest, es, er hnízdo
 das Než, es, e sít
 nen nový; aufs neue znova
 neugierig zvědayý
 nicht etiual ani
 nicht wahr? není-li pravda?
 die Nächte nef
 nichts nic
 nie nikdy
 niederlegen položiti
 Niederösterreich Dolní Rakousy
 niedersetzen, sít sednouti si
 niedertreten pošlapati
 niedrig nízký
 niemals nikdy
 niimmermehr nikdy již
 nirgends nikde
 noch ještě
 nochmal ještě jednou
 der Norden sever
 nördlich severní
 die Note známka
 die Noth potřeba, nouze
 nothwendig potřebný
 der November listopad
 nun nyní, tedy; von nun an
 od nynějška
 nur jen
 die Nuss, Nüsse ořech
 der Nutzen užitek, prospěch
 nützen prospěti
 nützlich prospěšný

Q

ob zdali
 ob (předl. s dat. == über) nad;
 zdali
 oben nahore
 der Oberštejnec stehno
 Oberösterreich (stř. r.) Horní
 Rakousy

das Oberhaupt hlava
 das Object, es, e předmět
 das Obst ovoce
 obwohl, obzwar ačkoli
 der Ocean ocean
 der October říjen
 der Ochse, en vůl
 oder nebo; či?
 der Ofen, s, řeře kamna
 ofen otevřený
 öffnen otevřítí
 die Öffnung otvor
 der Officier důstojník
 oft často; öfters častoji
 ohne (předl. s akk.) bez
 ohne zu aniž
 ohnmächtig bezmocný
 das Øhr, es, en ucho
 der Onkel strýc
 ordentlich pořádny
 der Ort míslo
 Österreich (stř. r.) Rakousko
 der Österreichischer Rakušan
 österreichisch rakouský

B

das Paar, es, e pář, dvé
 packen chytiti
 das Papier, s, e papír
 der Pathé, u kmotr
 Paul Pavel
 der Pełz kožešina; kožich
 die Perle perla
 perský perský
 die Person, en osoba
 der Pfahl, es, Pfähle kül
 der Pfau, en páv
 der Pfeil šíp
 das Pferd, es, e kůň
 die Pflanze bylina
 pflanzen sázeti, nasaditi
 das Pflanzenreich bylinstvo
 das Pflaster dlažba
 pflegen chovati, opatrovati;
 obyčej místi
 pflücken utrhnoti

der Philosoph, en mudřec
 der Pilger poutník
 der Platz, es, Pláze místo;
 náměstí
 der Pole, u Polák
 die Post, en pošta
 prächtig nádherný
 Prag (stř. r.) Praha
 Prager (neskl.) pražský
 prahsen chlubiti se
 prangen třpytiti se
 der Prediger kazatel
 preisen velebiti
 presien lisovati, tlačiti
 der Priester kněz
 probieren zkusiti
 prüfen zkouseti
 prüfend zkoumayý
 der Pudel pudlík
 das Pulver prach
 pužen čistiti

Q

quälen trýzniti
 die Quelle pramen
 quieken kvíčeti

R

der Rabe, u krkavec
 die Rache pomsta
 rächen pomstitti
 das Rad, es, Räder kolo
 der Ranzen uzel
 der Rappe, u vranič
 der Rath, es rada; die Räthe
 (o osobách)
 rathe raditi
 der Rathgeber rádce
 das Rathaus radnice
 das Räthsel hádanka
 rauben uloupiti
 der Räuber loupežník
 das Ranbhier dravec
 die Raupe housenka
 das Recept, es, e recept, před-
 pis lékařsky

rechnen počítati	der Ritter rytíř
recht pravý; adv. dobře	der Rock, es, Röcke kabát
rechts v pravo	roh surový
die Rede řeč	das Rohr, es, e rákoska, rákosí
reden mluviti	die Rose růže
der Redner řečník	roth červený
die Regel pravidlo	röthlich červenavý
regen, sítj hýbati se, plaziti se	die Rübe řepa
der Regen dést	der Rücken záda, hrbet
der Regenguss, fses, -gússe liják,	die Rückkehr návrat
lijavec	rufen volati
regnen pršeti	die Ruhe pokoj, klid
regieren vládnouti	ruhen odpočivati
das Reh, es, e srna	ruhig pokojný
reißen tráti	der Ruhm sláva
das Reich, es, e říše	rühmvoll slavný
reich bohatý	rühren pohnouti, hýbati, inschati
der Reichthum, s, -thámer	der Rumpf, es, Rumpfe trup
bohatství	rund kulatý, okrouhlý
reichen podati	rundlich naokrouhlý
reif zralý; reif werden zráti	
die Reihe řada	
rein čistý	
reinlich čistotný	
der Reis rýže	
die Reise cesta	
reisen cestovati	
das Reisegeld cestovné	
die Reisetasche cestovní vak	
reissen trhati; přetrhnouti se	
retten koňmo jezditi	
reizen drážditi; vábiti	
rennen páditi, hnáti se	
der Rest zbytek	
retten zachrániti;	
richten řídit; souditi	
einen Blick richten zrak obraceti	
der Richter soudce	
richtig správný	
der Riegel závora	
riehen voněti, čichati	
die Rinde kůra	
der Ring prsten	
ringen zápasiti	
riumen téci	
rissig rozpuklý, rozsedlý	
der Ritt jízda	
	S
	die Sache věc
	sächlich střední
	der Sack, es, Säcke pytel
	säen síti
	der Same, us, u símě
	der Saft, es, Säfte šťáva
	sagen říci, praviti
	der Salat salát
	Salzburg (stř. r.) Solnolhrad
	sammeln sbíratí
	der Samstag sobota
	der Sand písek
	sanft klidný, mírný
	die Sängerin, innen pěvkyně
	der Sattel sedlo
	sättigen sytití
	der Satz, es, Sätze věta
	sauer kysely
	der Sauerteig nátěstek,
	nákvasek
	saugen ssáti
	das Säugethier ssavec
	saugen živiti mlékem
	der Schädel lebka

der Schaden, s, Schäden škoda ;	Schlesien (stř. r.) Slezsko
es ist schade jest škoda	schlicht prostý
schaden škoditi	schließen zavřítí; skončiti
schaffen tvořiti	schlimm zly
das Schaf, es, e ovce	schlingen proplétati; polykatí
die Schale míska, skořápka	das Schloß, sses, Schlößer zámek
das Schaltjahr přestupný rok	der Schlosser zámečník
der Schall zvuk	der Schlund, es, Schlünde jíecen
schämen, sich styděti se	schlüpfen vyklouznouti
die Schar hejno	der Schlüssel klíč
scharf ostrý, bystrý	schmáhen tupiti
der Schatten stín	schmačkáhaft chutný
ver Schatz, es, Schätze poklad	schmal úzký
schauen patřiti, bleděti	schmecken clutnati
die Scheibe tabule do okna	der Schmetterling motýl
scheiden odloučiti; rozloučiti se	der Schmied kovář
scheinen svítiti; zdáti se	schmücke zdobiti
der Schelterhaufen hranice	der Schuabel, s, Schnäbel zobálek
schelten láti	schnappen lapati
schenken darovati	die Schnauze tlama
die Schere nůžky	der Schnee snih
der Scherz žert	schnejeu sněžeti
schicken poslati	schneiden řezati
das Schicksal osud	der Schneider krejčí
schießen střleti	schnell rychlý
das Schießgewehr, es, e ručnice	schou již
das Schiff, es, e lod	schön krásný
der Schimmel bruna	schouen setřiti
schimpflich hanebný	der Schornstein komín
die Schindel šindel	der Schornsteinfeger kominič
die Schlacht, en bitva	der Schöps ovce, skop
schlachten zabiti, porážeti	der Schoß, es, Schöße klín
das Schlachtfest zabijačka	schrecken děsiti; leknouti se
das Schlachtvieh jatečný	der Schrecken leknutí, hrůza
dobytek	schreiben psati
der Schlaß spánek	schreien křičeti
die Schläfe skránc, spánky	schreiten kráčeti
schlafen spáti	der Schritt krok
der Schlag, es, Schläge rána	der Schrot brok
schlagen tlouci, biti;	der Schuh střevíc
der Vogel schlägt den Flügel	die Schulb, en dluh, vina
tepe, třepetá křídlem	schuldig dlužen
die Schlange had	die Schule škola
schlank štíhlý	der Schüler žák
schlecht špatný	die Schulter rameno
schleichen plížiti se	die Schürze zástěra
schleppen vleći	der Schuß, sses, Schüsse střela

die Schüssel	mísa		
der Schuster	obuvník		
schütteln	trásti		
schwach	slabý		
der Schwager,	š, Schwäger	švakr	
die Schwalbe	vlaštovka		
der Schwamm,	es,	Schwämme	
	houba		
der Schwänz,	es,	Schwäne	labut
der Schwanz,	es,	Schwänze	ocas
schweben	vznášeti	se	
schwarz	černý		
schwägen	šeptati,		
der Schwefl	ocas		
schweigen	mlčeti		
das Schwein,	es,	e	vepř
schwer	těžký,	nesnadný	
die Schwere	tíže		
das Schwert,	es,	er	meč
die Schwester	sestra		
schwimmen	plovati		
der Schwimmer	plavec		
schwinden	mizeti		
schwingen	máchati;	vznéstí	
schwören	přisahati		
der Scythe,	u	Skytha	
die Secunde	yterína,	sekunda	
die See	moře		
die Seele	duše		
der Seemann,	es,	-leute	námořník
der Segen	požehnání		
segnen	žehnati		
sehen	viděti		
sehr	velmi		
seit (předl. s dat.)	od		
seitdem	od času, co; od toho času		
die Seite	strana		
selbst,	selber	sám;	
selig	blažený		
die Seligkeit	blaženost		
selten	nevšední; adv.	zřídka	
seltsam	neobyčejný, zvláštní		
senden	poslati		
der Serbe,	u	Srb	
der September	září		
der Sessel	židle		
sezgen	posaditi; klásti, dátí		
seufzen	vzdychati		
sticher	jistý		
Siebenbürgen	(stř. r.)	Sedmihradsko	
der Sieg	vítězství		
siegen	vítěziti, přemáhati		
der Sieger	vítěz		
die Silbe	slabika		
das Silber	stříbro		
die Silberquelle	stříbrný pramen		
silberreich	stříbrem bohatý		
singen	zpívati		
der Singvogel	zpěvný pták		
sinken	klesnouti, padnouti		
der Sinn	smysl; úmysl		
sinnen	myslití		
die Sitte	mrv, obyčej		
sižen	seděti		
der Slave,	u	Slovan	
Slavonten	(stř. r.)	Slavonsko	
der Slovène,	u	Slovinec	
so tak			
sobald	jakmile		
soeben	právě		
sogar	ano i		
die Sohle	chodidlo		
der Sohn,	es,	Söhne	syn
solange	potud; pokud		
solcher	takový		
der Soldat,	en	voják	
der Sommer	léto		
das Sommerkleid	letní šat		
sondern	nýbrž		
die Sonne	slunce		
das Sonnenlicht	sluneční světlo		
der Sonnenanfang	východ		
	slunce		
der Sonntag	neděle		
sonst	jindy, jinak, sice		
sooft	kdykoliv		
die Sorge	starost		
sorgen	starati se; der Vater		
	forgt für seinen Sohn otec		
	stará se o svého syna		
sowohl	— als auch i — i		
sowilen	napnouti; zapráhnuti		

der Spass, sses, Späße žert	sterben umříti; ich sterbe eines
spät pozdní; adv. pozdě; später	schönen Todes umírám
později	krásnou smrtí
der Spaten rýč	der Stern hvězda
der Spatz, en vrabec	stet stálý; stets stále
spazieren procházeti se	der Stiefel bota
der Speck slanina	der Stiel topůrko
die Speise pokrm	still tichý
speisen jísti	stillhalten zastaviti se
der Sperling vrabec	die Stimme hlas
spielen hráti; hráti si	die Stirn čelo
spinnen přísti	der Stock, es, Stöcke hůl; úl
die Spitze hrot, vrchol, špice	stolz pyšný, hrdý
spitšíg hrotnatý, bodavý, špičatý	der Storch, es, Störche čáp
der Sporn, es, Sporen ostruha	stören rušiti
der Spott posměch	der Stoß, es, Stöße rána, úder;
spotzen posmývati se	hromada
die Sprache řeč	stožen strčiti
sprechen mluvití, říci	strafen trestati
springen skákatí	die Straße silnice, ulice
der Spruch, es, Sprüche	der Strauch, es, Sträucher keř
průpověď	der Strauß, es, Sträuße kytice
der Stachel, s, u osten, žahadlo	die Strecke kus, trat
die Stadt, Städte město	strecken natáhnouti, táhnouti
das Städtchen městečko	streichelem hladiti
der Stall, es, Ställe chlév	der Streit, es, Streitigkeiten
der Stamm, es, Stämme kmen	rozepře, půtka
der Stammvater praotec	streiten příti se, hádati se
der Stammvocal kmenová	streng přísny; tuhý
samohláska	streuen sypati
stampfen dupati	die Streu sláma
der Star špaček	stricken pléstí
stark silný	das Stroh, s (bez pl.) sláma
stechen píchatí	der Strumpf, es, Strümpfe
stecken vězeti, zastrčti	punčocha
stecken bleiben uváznouti	die Stube světnice
der Steg, es, e stezka, lávka	das Stück, es, e kus
stehen státi; stehem bleiben	stnum němý
stanouti	stumpf tupý
stehlen krásti	die Stunde hodina
steigen stoupati	stürzen spadnouti; sraziti
Steiermark (stř. r.) Štyrsko	die Stute kobyla
der Steiu, es, e kámen	stühzen opíratí
steinern kamenný	das Subject, es, e podmět
die Stelle místo	suchen hledati; snažiti se
stellen postaviti; fidh stellen	der Süden jih
dělati se	südlich jižní

die Summe souhrn
sumnen bzučeti
der Sumpf, es, Sumpfe bahno
der Sünder hřišník
süß sladký

S

tadelu haněti
die Tafel tabule
der Tag den
täglich denní
die Tanne jedle
der Tannenbaum jedle
die Tante teta
tanzen tančiti
die Tasche kapsa
die Taube holub
die Taufe křest
tanguen hoditi se
der Teig tésto
der Teich rybník
der Tensel čert
die That, Thaten skutek, čin
der Thäter pachatel
das Theater divadlo
der Theil část, díl
theilen děliti
theiner drahy
die Thenerung drahota
das Thier, es, e zvíře
das Thierreich zvířectvo
das Thor, es, e brána
der Thor, en pošetilec, blázen
die Thorheit pošetilost
die Thrane slza
der Thron trůn
thum činiti
der Thurm, es, Thürme věž
die Thür, en dvéře
tief hluboký
der Tiger tygr
die Tinte inkoust
Tirol (stř. r.) Tyrolsko
der Tisch stůl
der Tischler truhlář
die Tochter, Töchter dcera
der Tod smrt

todt mrtvý
tödtschlezen zastřeliti
tödten usmrtiti, zabiti
das Todtenbett smrtelná postel
der Ton, es, Töne zvuk
die Tonne troky
der Topf, es, Töpfe hrnec
tragen nésti
die Tränke napajedlo
das Tränklein kapky
die Traube hrozen
die Trauer smutek
trauern truchliti
traurig smutný
die Traurigkeit smutek
treffen stihnoti; střeliti
treffend případný
treiben hnáti; činiti
treunen odděliti
die Trennung rozloučení
treten vstoupiti
treu věrný
Triest (střed. r.) Terst
trunken piti
trocken suchý
der Trompeter trubač
Troppau (stř. r.) Opava
der Trost útěcha
trösten těšiti
trozig vzdorovitý
troždem přes to přese vše
trüb kalný, pochmurný
das Tuch, es, Tuche suknă;
(pl. Tücher) šátek
turnen tělocvičiti

Ü

übel špatný, zlý
über cvičiti
über (předl. s dat. a akk.) nad,
 přes
überfallen přepadnouti
überfliezen přetéci
überhaupt vůbec
überlassen přenechatati
überliefern odevzdati
überlisten přelstiti

übermorgen pozejtrí
 übermüthig zpupný
 übernachten přenocovati
 überschreiten překročiti
 übersezen překládati
 überstreut posypán
 übervoll přeplněny
 überwinden přemoci
 überzeugen přesvědčiti
 übrigbleiben zůstatи
 der übrige ostatní
 die Übung cvičení
 das Übungsbuch cvičebnice
 das Ufer břeh
 die Uhr, en hodiny
 um (předl. s akk.) kolem
 um - herum kolem
 umherblicken ohlížeti se
 umherfliegen poletovati
 umhergehen choditi sem i tam
 umkehren obrátitи se
 umkommen zahynouti
 umlaufen přehlasovati
 umsonst darmo, marně
 umschließen obklíčovati
 umspülen opláknouti; obklíčiti
 der Umstand okolnost
 unartig nezpůsobný
 unbehaart bez srsti
 unbekannt neznámý
 unbestimmt neurčitý
 der Undank nevděk (der Dank)
 undankbar nevděčný
 uneinig nesvorný
 unerschrocken neohrozený
 ungarisch uherský
 Ungaru, s (stř. r.) Uhry
 ungeduldig netrpělivý
 die Universität universita
 das Utrecht, es křivda
 die Unruhe nepokoj, neklid
 die Unschuld nevinost
 unten dole
 unter (předl. s dat. a akk.) pod
 der untere spodní
 unterhalten baviti
 unterirdisch podzemský

die Unterhaltung zábava
 der Unterricht vyučování
 unterscheiden rozeznávati, lišiti
 der Unterschenkel holeň
 der Unterschied rozdíl
 unterstützen podporovati
 der Unterthan, s, en poddaný
 unterwerfen podrobiti
 der Unterstand nerozum
 unweit nedaleko
 unzufrieden nespokojený
 der Urgroßvater praděd
 die Ursache příčina

V

der Vater, s, Väter otec
 das Vaterland vlast
 vaterländisch otcovský
 verbergen skrýti
 verbinden obvazovati; spojiti,
 sloučiti
 verbrennen spáliti, shořeti
 der Verdacht podezření
 verdauen děkovati
 verdauen stráviti
 verderben zkaziti; zkaziti se
 verdienet zasluhovati, vydělati
 das Verdienst, es, e zásluha
 der Verdienst výdělek
 verdriezen mrzeti
 verdrießlich mrzutý
 verführen sváděti
 vergangen minulý, uplynulý
 vergebens marně
 vergeblich marně
 vergehen zahynouti; uplynoti
 vergelten splatiti
 vergessen zapomenouti
 das Vergissmeinnicht pomněnka
 vergleichen srovnati
 vergnügt veselý
 verjagen zahnati
 verkaufen prodati
 verkehrt obrácený
 verkünden zvěstovati

verlangen žádati
 verlassen opustiti
 verlängern prodloužiti
 verleihen propůjčiti
 verlieren ztratiti
 versößchen shasnouti
 der Verlust ztráta
 vermehren rozmnožiti
 vermindern změnšiti
 vermögen moci, býti s to, aby
 das Vermögen moc; jinění
 vernehmen slyšeti
 vernichten zničiti
 verordnen předepsati
 verrathen vyzraditi
 versammeln shromážditi
 die Versammlung shromáždění
 verschaffen zjednatí
 verschechen zaplašovati
 verschieden rozličný
 verschließen zavřiti
 verschlingen pohltiti
 verschlucken polknouti
 verschweigen zamlketi
 verschwinden zmizeti
 versehen opatřiti
 versezen odpověděti; přivésti
 versprechen slibiti
 verstehen rozuměti; ich verstehe
 den Bruder rozumím bratrovi
 versuchen zkoušeti, pokusiti se
 vertheilen rozděliti
 vertragen, sít, snášeti se
 vertraut důvěrný
 verwandeln změniti
 der Verwandte, n (ein Ver-
 wandter, en) příbuzný
 verwenden obrátiti na něco,
 dáti na něco
 verwicelni zaplésti
 sich verwundern podiviti se
 verzeihen odpustiti
 das Vich, es, er dohytek
 viel mnoho
 vielmehr spíše
 vielleicht snad
 die Vocabel význam

der Vocal samohláska
 der Vogel, s, Vögel pták
 das Vöglein, das Vögelein ptáče
 voll plný
 vollbringen vykonati
 vollgeschrieben popsaný
 von (předl. s dat.) se, od
 im voraus napřed
 vor (předl. s dat. a akk.)
 před
 Vorarlberg (stř. r.) Vorarlberk
 vorbei mimo
 vorbeigehen jítí mimo; ich gehe
 an dem Garten vorbei jdu
 mimo zahradu
 vorbeispringen skočiti mimo
 der vordere přední
 vorbereiten připravit
 vorgestern předečírem
 vorgehen napřed jítí
 der Vorhang, s, -hänge záslona
 vorher napřed, dříve
 vorig předešlý
 vorkommen zdátí se
 vorn napřed, v předu
 vornehmen podniknouti, před-
 sezvítí
 der Vorrah, es, -räthe zásoba
 vorschieben předstrčiti
 die Vorsilbe předpona
 vorwärts do předu
 der Vortzug, z, -züge přednost
 vorzüglich výborný

28

die Wache stráž
 wachen býtiti
 wachsen růsti
 die Waffe zbraň
 der Wagen vůz
 sich wagen odvážiti se; ich wage
 tázati
 die Wahl volba
 wählen volití
 wahr pravdivý

während (předl. s gen.) mezi, za	weit daleký; von weitem
die Wahrheit pravda	z daleka
der Wald, es, Wälder les	weiter dále
walzenrund válcovitý	welch ein jaký
wälzen váleti	die Welt svět, země
die Wand, Wände stěna	das Weltmeer ocean
wandeln kráčeti, choditi	wenden obrátili
der Wanderer pocestný	wenig málo; ein wenig trochu
wandern putovati	wenigstens alespoň
die Wangen lice	wenn když, -li
wann? kdy?	werben najimati
warm teplý; es wird warm	werfen hoditi, mrštiti
oteplívá se	wert hoden; iž bin wert stojím
die Wärme teplo	zač, jsem zač
warten čekati	weshall? proč? pročež
warum? proč?	die Weste vesta
was für ein? jaký?	weswegen pročež
das Wasser voda	das Wetter počasí
waten broditi se	wichtig důležitý
der Weber tkadlec	widerstehten odolati, odporovati
weder — noch ani — ani	wie jak, jakmile, jaký? jako;
der Weg cesta	wie viel? kolik?
weg prýč	wieder opět, zase
wegen (předl. s gen.) pro	wiederholen opětovati, opakovati
weggehen odejiti	wiegen vážiti
wegnehmen ubratи	wiehern řehtati
wegtragen odnášti	die Wiese louka
wehren brániti	wild divoký
das Weib, es, er žena	das Wild, es (bez pl.) zvěř
weiblich ženský	das Wildbret zvěřina
weich měkký	der Wille, ens, u vůle
weichen ustoupiti	der Winter zima
die Weide pastva	das Winterkleid zimní oděv
der Weidenbaum vrba	wirklich skutečný; adv. skutečně
die Weihnachtszeit vánoční	der Wirt hostinský
čas	die Wirtsstube hospoda, krčma
die Weihnachten vánoce	wissen věděti; uměti
die Weile chvíle	die Wissenschaft věda
weil poněvadž	witzig vtipný
der Wein víno	die Woche týden
der Weinbau vinařství	der Wochentag všední den
weinen plakati	wo kde
weise moudrý; der Weise, u	wobei při čem
mudréc	wodrůděm
die Weisheit moudrost	wofür zač
weiß bílý	woher odkud
weis sagen věštiti	wohín kam

wohl dobré; asi; snad; blaze
 wohlan! nuže!
 der Wohlstand blahobyt
 die Wohlthat dobrodiní
 der Wohlthäter dobrodinec
 wohlthätig dobročinný
 wohnen bydleti
 die Wohnung byt, obydli
 der Wolf, es, Wölfe vlk
 die Wolle vlna
 womit čím
 woran na čem
 worauf na čím
 worans z čeho
 worin v čem
 wornach po čem
 das Wort, es, Wörter, Worte
 slovo
 die Wortfolge pořádek slov
 worüber o čem, nad čím
 worunter pod čím
 wobou o čem
 wozu k čemu
 der Wunsch, es, Wünsche přání
 wünschen přati
 die Wurst, Würste jitrnice
 die Wurzel kořen
 wüthen zuřiti

B

die Zahl, en číslo
 zählen čitatí, počítati
 das Zahlwort číslovka
 der Zahn, es, Zahne Zub
 zanken hašteriti se, vaditi se
 Zara (stř. r.) Zader
 zart útlý, něžný
 der Baum, es, Bäume plot
 die Behe prst (u nohy)
 das Zeichen znamení
 zeichnen kresliti
 zeigen ukázati
 der Beiger ručička
 zeigen viniti; ich zeige dich des
 Diebstahls viním tě z krádeže
 die Zeit doba, čas

eine Zeitlang nějaký čas
 das Zeitwort sloveso
 zerbeißen rozkousnouti
 zerbrechen zlomiti
 zerhauen rozsekati
 zerstreut rozptýlený; roztržity
 die Ziege koza
 der Ziegel cihla
 ziehen tahati; stěhovati se
 ziehen mířiti
 die Ziffer číslice
 das Zimmer světnice
 zittern trásti se
 zu (předl. s dat.) ku
 zu adv. příliš
 der Zucker cukr
 zudržet pítláčiti; při-
 mhouřiti
 zuerst nejprve, nejdříve
 zufrieden spokojen
 zugeben připustiti
 zugedeckt přikryty
 zugegen přítomny
 zugehen diti se
 zugleich zároveň, spolu
 der Zugvogel stěhovavý pták
 zuhören poslouchati
 die Zukunft budoucnost
 zukünftig budoucí
 zulegen přidávati
 zuseid khun ubližovati
 zusejt naposledy, posléze
 zunachem zavřiti
 zunehmen přibývati
 die Junge jazyk
 zurückenjeti k někomu
 zurück zpět
 zurückgehen zpět jiti
 zurückhasten zadržovati
 zurückkommen vracetí se
 zurücklassen zanechatí
 zurücklegen uraziti

zurückschicken nazpět poslati
 zurückstellen navrátit
 zurücktreiben zahnati zpět
 zurufen volati; ich rufe dir zu
 volám na tebe
 zusammen pospolu; dohromady
 zusammengesetzt složený
 zusammenbinden svázati
 zuschlagen přiraziti, přivřsti
 zuschneiden postříhati

sich zurückragen díti se
 zuvor dříve
 zwar sice
 der Zweck účel
 der Zweig haluz
 die Zwiebel cibule
 zwingen nutiti
 zwischen (předl. s dat. a akk.)
 mezi

§. 1.

der Niedeitheil část řeči
 das Umstandswort příslovec
 das Vorwort předložka
 das Empfindungswort mezislovce

§. 12.

auslauten vyzvukovati

§. 13.

fähig schopný
 verdopplelu zdvojiti
 hinutreten přistoupiti
 der Umlaut přehláška
 unter Umlaut verstehen
 přehláškou rozuměti
 die Trübung moutění, změna

§. 4.

bezeichnen označovati
 der Gegenstand, -stánde předmět
 hinweisen ukazovati
 der Stoffname, us, u jméno
 hmotné
 die Gattung druh
 der Eigename vlastní jméno
 die Anrede oslovení
 die Überschrift nadpis

§. 14.

attributiv přívlastkový
 prädicativ přísudkový, výrokový

§. 17.

die Steigerung stupňování
 die Stufe stupeň
 die Endung zakončení

§. 6.

ausgehen končiti se
 unverändert nezměněny

§. 19.

das Gründzahlwort číslovka
 základní
 das Ordinenzahlwort číslovka
 řadová
 die Vertheilungszahl číslovka
 podílná
 die Gattungszahl číslovka
 druhová
 die Vervielfältigungszahl číslovka
 násobná

§. 7.

wegfallen odpadati
 häufig často

§. 8.

die Abart odrůda
 ausgenommen vyjma, vyjmouc

die Bruchzähli číslovka zlomková
das Zahlsadverbium číslovka
příslušená
die Anhängung přísluvka

§. 23.
unregelmäßig nepravidelný

§. 24.
ausstoßen vysouvat
der Wohllaut libovzuk
erfordern vyžadovati

§. 25.
einschieben vsouvati
der Ablaut stupňování

§. 26.
die Bewegung pohyb
der Übergang přechod
der Zustand, es, -stände stav

§. 36.
annehmen přijmouti
der Apostroph odsuvník

§. 37.
unbetont bezpřezvuký
die Vorstufe předpona

§. 40.
alphabeticí abecední
die Ordnung pořádek
ausführen uvésti

§. 42.
regieren řídit

§. 43.
das Prädicatsverbum sloveso
výrokové

§. 44.
der Befehl rozkaz
das Verbot zákaz
einleiten uvésti
das Subject podmět
das Object předmět
bloß pouze, jen
die Handlung děj

§. 45.
die Verkürzung zkracování
die Absicht účel
verkürzen zkracovati
gleich rovný, stejný
wegfallen odpadnouti
der Modalsatz věta způsobová

§. 46.
die Rechtschreibung pravopis
die Schrift písmo
der Laut blánska
der Unlaut násloví
der Inlaut středosloví
der Auslaut konec slova
die Ableitungssilbe přípona

§. 47.
der Anfangsbuchstabe písmeno
náslovné
abgeleitet odvozený

§. 48.
die Verbindung spojení
die Bedeutung význam

ÚK VŠP HK

100000202021